

*Trokareita
& Kylttyyriä*

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

LEADER

**Outokaira
tuottamhan**

Trokareita ja kylttyyriä
-Olipa kerran kulttuuriprojekti

Hankenumero: 97418

Julkaisija: Outokaira tuottamhan ry

Kenttätie 1, 95700 Pello
info@outokaira.fi

Toimittaja: Elina Söderström

Teksti, ulkoasu ja taitto: Elina Söderström

Kuvat: Trokareita ja kylttyyriä -hanke; Elina Söderström ja Esa Rautiainen, jos ei toisin mainita.

Kannen valokuva: Lasse Stenman

Logon graafinen suunnittelu: Elina Söderström

Painopaikka: Ecoprint AS, Tartu, Estonia 2021

ISBN 978-952-94-4640-7

ISBN 978-952-94-4641-4

Sisällysluettelo

Esipuhe.....	3
Johdanto ja taustaa	4
Pirtun salakuljetus, trokarit ja joppaus	5
Hankkeen toteutus	10
Musiikkituotanto.....	14
Hankkeen ryhmät.....	15
Napapiirin Teatteri – Meltosjärven kyläyhdistys ry	15
Pekanpään Maa- ja kotitalousseura ry/Pekanpään ohjelmapalvelu	16
Turtolan kyläyhdistys ry	21
Ballerinat ja Keijuprinsessat.....	23
Tarinoita ja teatteria – Rantakadun Rouvat	25
Teatteri Meän Suota	27
Pellon lauluryhmät	28
Kamarikuoro Arios	31
Napapiirin kyläyhdistys ry.....	32
Arpelan nuorisoseuran teatteriryhmä Niin Sanotut	33
Lyhytelokuva ”Kirkasta Elämää”	34
Näytelmäkirjoituskurssit	35
Kaikki loppuu aikanaan.....	37
Hankkeen laulujen tekstit.....	38
Hankkeen kustannukset ja rahoitus 2.4.2019 – 31.8.2021.....	50
Ohjausryhmän lausunto Trokareita ja kylttyriä -hankkeesta.....	51

Esipuhe

Tornionlaakso on todellinen kulttuurialue. Melkein joka kylällä on kesäteatteri – tai musiikkitoimintaa, on kirjailijoita, tarinankertoja ja kuvataiteilijoita, kuvaajia, tanssijoita, käsityöntaitajia ja monenlaista yhdistystoimintaa. Jokilaakson kaunis luonto ja kulttuurimaisemat ovat jo satoja, jopa tuhansia vuosia innoittaneet tarinankertoja ja lauluntekijöitä.

Alueen kulttuuritoimijoiden innoittamana ja heidän tarpeisiinsa vastaamaan syntyi Trokareita ja kylttyyriä -hanke, joka on Outokaira tuottamhan ry:n, Tornion, Ylitornion ja Pellon alueella toimivan Leader-ryhmän kehittämishanke. Hankkeen avulla haluttiin lisätä kulttuurin toteuttajien osaamista ja alueen vetovoimaisuutta kartuttamalla kulttuurituotantoa ja yhdistämällä kulttuuria entistä enemmän yhdeksi osaksi kylämatkailua esim. tuotteistamalla paikalliseen historiaan ja kulttuuriperintöön perustuvia tarinoita musiikiksi ja erilaisiksi lyhyiksi esityksiksi.

Olemme hyvin kiitollisia, että olemme saaneet olla mukana tukemassa paikallisia kulttuuritoimijoita. On hienoa, että hankkeen kautta niin moni harrastelijaryhmä on saanut paremmat edellytykset toiminnalleen kulttuurin parissa.

Tämä kädessäsi oleva kirja on tarkoitettu kaikille teille, jotka olitte mukana toteuttamassa Trokareita ja Kylttyyriä -projektia. Toivottavasti siitä jää sinulle mukava muisto.

Torniossa, 31.3.2021

Elina Söderström

Trokareita ja Kylttyyriä

Johdanto ja taustaa

Trokareita ja kylttyyriä -hankkeen nimi on ehkä laittanut yhden sun toisenkin hunteeraamaan, että mikähän projekti tämä oikein on? Idea hankkeesta lähti liikkeelle Torniossa järjestetystä, niin mistäpä muusta, kuin pirtun salakuljetukseen liittyvästä illasta, jossa aiheesta oli esitelmöimässä pirtutohtori Kari Filpus ja paikalliset esiintyjät esittämässä aiheeseen tekemiään lauluja. Tilaisuudessa ollut Outokairan aktiivinen Leader-hallitusjäsen näki aiheesta hyvää ideaa Leader-hankkeeksi ja siitä keskusteluyhteys ideankantajiin lähti.

Aihetta käsiteltiin myös Interreg-hankkeen suunnittelutilaisuudessa Oulussa, jolloin pirtun huomattiin liittyvän laajemmallekin alueelle mm. Hailuotoon. Pirtu-ajatusta työstettiin niin Interreg-hankkeeseen kuuluvana kuin alueiden väliseen hankkeeseen Pohjois-Pohjanmaalla olevan Leader-ryhmä Nouseva rannikkoseutu ry:n kanssa. Lopulta päädyttiin siihen, että Outokairan alueelle laaditaan oma kulttuuria tukeva hanke. Interreg-hankkeen aktivoimisen yhteydessä saatiin yli kymmenen yhteydenottoa tahoilta, jotka olivat kiinnostuneita kulttuurin kehittämisestä alueellamme.

Trokareita ja kylttyyriä -hankkeen käytännön toteutuksesta vastaamaan valittiin kaksi osa-aikaista hanketyöntekijää; pitkälinjan kulttuuritoimijat Esa Rautiainen ja Elina Söderström Torniossa. Hankkeen toteutusta on ohjannut Outokaira tuottamhan ry:n hallitus, ja projektia on johtanut Outokaira tuottamhan ry:n toiminnanjohtaja Anne Anttila. Hankkeen maksuliikenteeseen, kirjanpitoon ja moniin käytännön tehtäviin liittyvät asiat on hoitanut toimistosihiteeri Hilikka Konttaniemi.

Hankkeen tavoite

Trokareita ja kylttyyriä -projektissa on ollut tavoitteena luoda toimintamalli, joka edistää alueen kulttuuritoimijoiden esitysten kehittämistä matkailulliseen suuntaan sekä tuoda paikallishistoriaa alueen asukkaiden ja matkailijoiden tietoon. Hankkeessa luotiin aivan uusi menetelmä, toisin sanoen tarjotinmalli, josta hankkeeseen valitut kulttuuritoimijat saivat kehittämiseensä resurssia muun muassa kirjoittamiseen, ohjaamiseen, musiikkiin, esitysten taltiointiin, äänentoistotekniikkaan, puvustukseen ja pienimuotoiseen markkinointiin yms. Näin pyrittiin lisäämään kulttuurin toteuttajien osaamista ja alueen vetovoimaisuutta sekä kartuttamaan alueen kulttuurituotantoa sekä yhdistämään kulttuuria yhdeksi osaksi kylämatkailua. Hankkeessa haluttiin myös tuoda trokaukseen liittyvää historiaa yleiseen tietouteen musiikin avulla. Musiikkia ja esityksiä muokattiin omaa alueetta ja tarvittavaa tarinaa vastaavaksi.

Kohderyhmä ja aikataulu

Hanke kohdistettiin ensi sijassa alueen harrastajamaisesti esiintyville taitelijoille ja esiintyjäryhmille sekä välillisesti alueen matkailutoimijoille, joille hanke voisi tuoda sisältöä uusiin palveluihin. Hankkeen toiminta alueena oli Pellon, Ylitornion ja Tornion alueet.

Hanke alkoi 2.4.2019 ja sen toiminnallinen aika päättyi 31.03.2021. Kokonaisuudessaan hanke päättyi 31.8.2021. Hanketta muutettiin koronapandemian aiheuttamien toiminnan rajoitusten vuoksi kaksi kertaa hankkeen aikana. Myös hankkeen käytännön toteutukseen jouduttiin pandemian vuoksi tekemään muutoksia.

Pirtun salakuljetus, trokarit ja joppaus

Jotta lukijalla olisi hieman helpompi ymmärtää mikä on trokari ja mistä pirtun salakuljetuksessa ja joppauksessa oli kyse, olen tähän kerännyt hieman taustatietoa aiheesta.

(Lähteet: Kari Filpus -*Alkoholin salakuljetus ja sen valvonta Perämeren rannikolla kieltolain aikana*; Keth Strömdahl – *Vilda Östern är ej som förut*; Kaija ja Paavo Peura - *Joppareita, tullihurtia ja rajakyyliä*; *Kieltolaki.fi*, *Yle* ja *Wikipedia*.)

Kieltolaki

Kuva: Wikipedia

Kieltolaki astui voimaan Suomessa vuonna 1919 ja päättyi vuonna 1932. Kun Suomen valtio päätti kieltää alkoholipitoisten aineiden valmistuksen, maahantuonnin, myynnin, kuljetuksen ja varastoinnin vuonna 1919 tarkoituksenaan edistää kansanterveyttä, ei varmasti kukaan osannut kuvitella kieltolain seurauksia. Kansa ei suostunut raitistumaan, päinvastoin, alkoholin kulutus lisääntyi.

Salakapakoiissa virtasi viina ja musiikki soi. Tämän lisäksi uusi ammattimuoto *joppaus* yleistyi, kehittyi ja sen ympärille luotiin kansanperinne, joka poiki lauluja, elokuvia ja sankaritarinoita. Monet rikastuivat, mutta monet myös menettivät kaiken. Tuona aikana ei Suomessa saanut myydä eikä itse valmistaa alkoholijuomia. Viinan kotipoltto-oikeus oli viety jo vuonna 1886.

Kieltolaki johti alkoholin salakuljetukseen ulkomailta. Kieltolain alkuvuosina salakuljetus kuitenkin keskittyi enemmän kahvin tuontiin Ruotsin puolelta. Junissa salakuljetetut alkoholijuomamäärät olivat alussa

aika pieniä. Alkoholijuomia tai siis ”spriiitä” salakuljetettiin aluksi pääasiassa rautateitse. Takavarikkojen lisääntyessä ja alkoholimäärien kasvaessa salakuljettajat alkoivat käyttää mitä erilaisimpia keinoja, ja salakuljetus alkoi myös siirtyä rautateiltä merille. Muutoksen myötä salakuljetettavan alkoholin määrät kasvoivat ja sen myötä myös sen tuoma taloudellinen hyöty.

Algot Niska, pirtuparoni
(Lehtikuva)

Vapunviettoa salakapakassa 1920-luvulla.
(kuva: Museovirasto)

Pirtutrokarit

Salakuljettajista suurin osa oli tavallisia työmiehiä. Suuri houkutus salakuljetukseen oli siitä saatava taloudellinen hyöty. Tienestin hankkiminen oli 1900-luvun alkupuolella monella tiukassa ja palkat alhaiset, jolloin ”helppo raha” houkutteli. ”Trokarihierarkiassa” tai ”pirtuportaassa” ylimpänä olivat ”pirtuparonit”, jotka toimivat salakuljetuksen rahoittajina, seuraavana tulivat merellä toimivat tukkuljettajat ja sen jälkeen maissa toimivat tukkuljettajat. Viimeisenä portaassa tulivat käsikauppiat, jotka myivät alkoholijuomat käyttäjille.

Trokareita & Kylttyriä

Pirtureitit

Pohjanlahdella salakuljettajat käyttivät reittinä Ruotsin merialuetta. Luultavasti Ruotsin vesillä ei viranomaisista ollut niin suurta vaaraa kuin Suomen puolella. Heti valtakunnanmerirajan jälkeen salakuljetus hajaantui, jolloin viranomaisten oli vaikeampi päästä käsiksi salakuljettajiin. Pirtulaivat ja myytävä pirtu olivat pääasiassa saksalaisia.

Salakuljettajat keräsivät pirtua myös välivarastoihin eri puolille rannikkoa. Välittäjät keksivät mitä mielikuvituksellisimpia tapoja saada aine ostajille. Merillä pirtun piilottamisessa käytettiin esim. pitkäsiimaa. Yleensä odotettiin iltojen pimenemistä, lasti vietiin maihin pienin erin ja tiedusteltiin viranomaisten liikkeitä, jotta kiinnijäämisriski olisi ollut mahdollisimman pieni.

Yksi menetelmä pirtun salakuljetukseen merellä oli ns. *pirtutorpedo* eräänlainen kehikko, joka sidottiin köydellä veneen perään ja vedettiin parin metrin syvyydessä. Jos poliisi tai tulli yllätti salakuljettajat, köysi katkaistiin ja torpedo vajosi pohjaan. Pirtutorpedoon oli usein kiinnitetty pussillinen suolaa ja korkki. Pohjaan vajonneen viinalastin saattoi löytää, kun suola muutamassa tunnissa liukeni ja korkki kohosi pintaan.

Maalla salakuljettajat kuljettivat pirtua kantamalla tai käyttivät kulkuvälineinään hevosia. *Sprii* kätettiin kuorman heiniin, silppusäkkeihin, maitopäniköihin jne. Autoilijat kuljettivat pirtua pirtutankeilla varustetuilla autoilla.

Pirtua kuljetettiin suuret määrät myös kantamalla esim. vaatteiden alle piilotetuissa pikkukanistereissa. Myös ns. *varpunen*, neljänneslitran taskumatti oli yleinen. Se oli kätevä pitää mukana, vaikka kahvilassa tai ravintolassa.

Vaatteisiin kätettyjä "varpusia".
(kuva: Museovirasto)

Pirtun salakuljettajia pirtulaivalla
1925. (kuva: Bygdeminnen från
Nämnäs)

Pirtutorpedo (kuva: Museovirasto)

Trokareita & Kylttyriä

Vuosien 1927–1932 asiakirjoista voi nähdä, että Kemijokisuu ja varsinkin Simon Maksniemi toimivat ”pirtuportteina” Pohjois-Suomeen tulevalle pirtulle. Kemijoen länsipuolella alkoholin maiminnousupaikkoina olivat Kaakamo ja Laivaniemi. Täältä alkoholi jatkoi matkaansa karavaaneissa eri reittejä pitkin Rovaniemelle ja Ylitorniolle. Salakuljetusreitit kulkivat etäällä pääteistä, mikä pienensi riskiä joutua kiinni. Pirtukaravaanien kannatti ”kuskata” Rovaniemelle pirtua, sillä kun pirtulaivalla pirtulitra maksoi noin kymmenen markkaa, sai siitä Rovaniemellä noin 300 markkaa. Voitto saattoi olla huomattava, varsinkin, jos karavaanissa oli mukana useampi henkilö.

Salakuljettajat pyrkivät suojelemaan omaa toimintaansa. Esimerkiksi Tornion tullikamarin muistiinpanoissa kerrotaan: ”Sarven saaresta, salmista ja karikoista pirtujen löytäminen on vaikeaa, ilman tarkkaa ilmiantoa jopa mahdotonta. Ilmiantoja tullikamaripiiriin oli turha odottaa, sillä ihmiset ennemminkin suosivat salakuljettajia.

Tornion tullikamaripiirin alueella kaikki saarista ja mereltä takavarikoidut alkoholit jäivät yhtä tapausta lukuun ottamatta (saaresta 120 litraa) ilman omistajaa. Tosin takavarikoitu alkoholimäärä oli vähäinen. Saarista saatiin 338 litraa ja mereltä 3 518 litraa. Näistä merellä suoritetuista takavarikoista kaikki löytyivät merestä. Kemin ja Oulun tullikamaripiireihin verrattuna mereltä takavarikoitiin enemmän kuin saarista. Tosin vuosina 1924–1926 Tornion tullikamaripiirissä ei mereltä takavarikoitu mitään. Ilmeisesti kieltolain loppuvuosina salakuljettajat kätivät alkoholit paremmin saariin, kuin mereen tai viranomaiset olivat tarkempia meri- kuin saarivalvonnassaan. Salakuljetuksen suorittivat yleensä paikkakuntalaiset itse, koska he tunsivat seudun meren, saaret ja rannat parhaiten.

*Tullilaitoksen vartiolaiva Tornio
(kuva: Merivartiomuseo)*

*Poliisi takavarikoimassa pirtua.
(kuva: Museovirasto)*

Viranomaisten veneet olivat hitaita ja huonokuntoisia salakuljettajien veneisiin verrattuna. Kaluston heikkouden takia tullivartijoiden oli pirtujen löytämiseksi pakko suorittaa saarissa etsintöjä ja merellä naarauksia. Kalusto-ongelmat jatkuivat poliisilaitoksilla ja nimismiespiireissä kieltolain loppuvuosinakin. Aseet olivat salakuljettajien ja poliisien välisissä laukaustenvaihdossa osoittautuneet kelpaamattomiksi.

Lisääntynyt alkoholin määrä alkoi näkyä seudulla kasvaneina juopumistapauksina. Tapausten määrä kaikista rikostapauksista nousikin vuonna 1921 jo noin 54 prosenttiin. Lisäksi alkoholin määrän kasvu näkyi litrahinnan laskuna. Kieltolain alkuvuosina alkoholin litrahinta oli Oulussa yli 150 markkaa, Kemissä ja Torniossa yli 200 markkaa. 1920-luvun puolessavälissä hinta oli pudonnut Oulussa alle sadan markan, Kemissä ja Torniossa alle 150 markan.

Kieltolaki lisäsi alkoholinkulutusta ja raaisti juomatapoja, koska silloin siirryttiin miedoista alkoholeista kirkkaihin viinoihin.

Trokareita & Kylttyrii

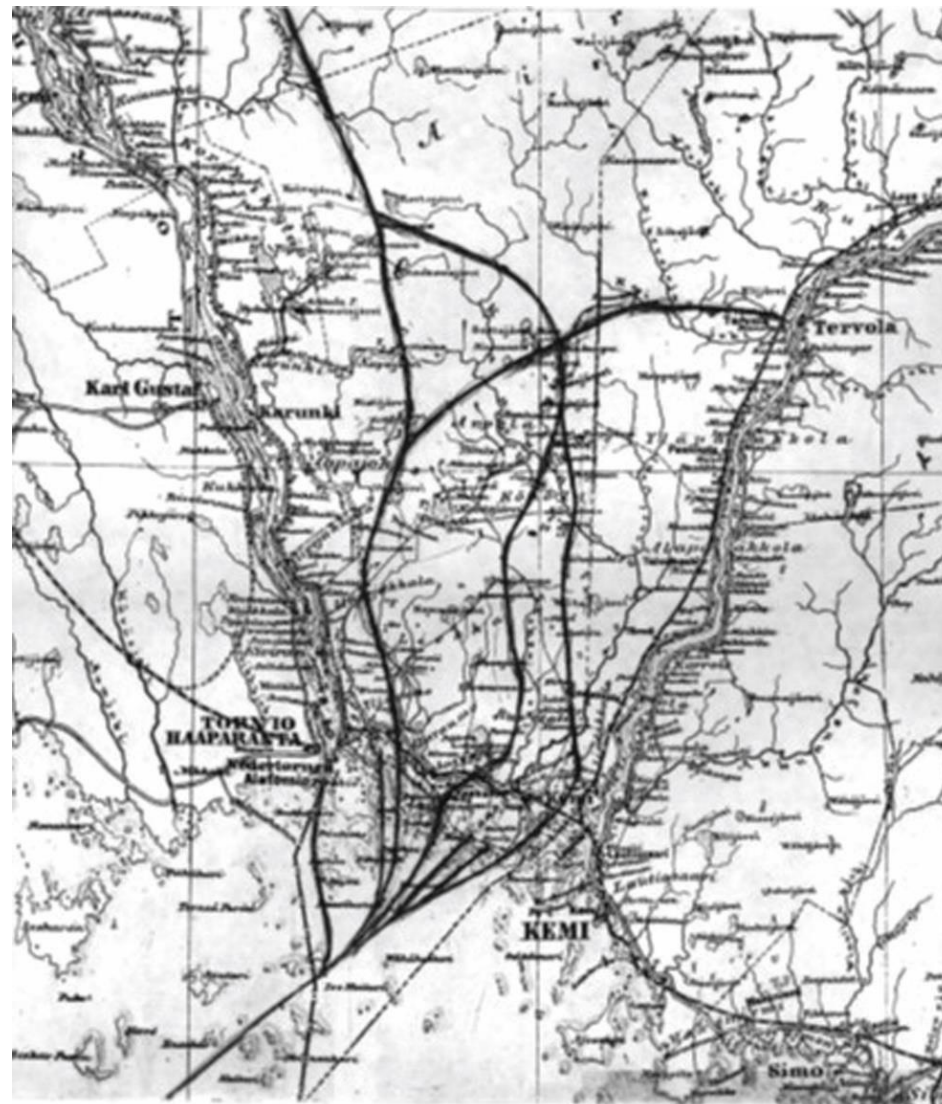
Myös yleinen lainkuuliaisuus romuttui ja Suomeen syntyi ensimmäistä kertaa todellista järjestäytyneitä rikollisuutta.

Kieltolain loppupuolella iski lama, ja valtio tarvitsi kipeästi verotuloja. Lain purkaminen olisi tuonut tähän helpotusta, mutta kieltolakia ei ollutkaan niin helppo purkaa. Laki oli suurimpien puolueiden ohjelmissa, ja eduskunnan enemmistö oli kieltolain kannalla.

1930-luvun alussa julkisuuteen nousi joukko pääkaupunkilaisia naisia, jotka ryhtyivät silloissa oloissa keräämään adressia kieltolain kumoamiseksi.

Hallitus järjesti kansanäänestyksen kieltolain kumoamisesta joulukuussa 1931. Hieman yli 70 prosenttia äänestäneistä kannatti kaikkien alkoholijuomien sallimista. Eduskunta vahvisti uuden väkijuomalain helmikuussa 1932 ja valtion omistamalle Oy Alkoholiliike Ab:lle annettiin yksinoikeus tuoda, viedä, valmistaa ja myydä alkoholijuomia ja näin syntyi Alko, joka aloitti toimintansa 5. huhtikuuta 1932 kello 10.

Tulli- ja poliisiviranomaisille kieltolain päättyminen oli suuri helpotus, sillä olihan vähäisiä voimavaroja jo vuosia hukattu monien mielestä aivan turhan takia.

Alatornion nimismiehen piirtämä kartta vuodelta 1918 salakuljetusreiteistä piirinsä alueelta.

Joppaus länsirajalla

Joppausta on Tornionjokilaaksossa harrastettu aina siitä asti, kun raja vuonna 1809 vedettiin Tornionjokea pitkin keskelle yhteistä kulttuurialuetta. Joppaus on esimerkki rajan asukkaiden arkisesta ylijaraisesta toiminnasta ja se vaati paikallistuntemusta ja ylijaraisia ja monien paikkojen välisiä verkostoja onnistuakseen. Tornionlaaksossa yli rajan ulottuvat sukulaisuus -ja ystävyysuhteet olivatkin tärkeitä joppauksen onnistumisen kannalta.

Joppaus oli niin yleistä, että sitä ei ole oikeastaan koskaan pidetty tornionlaaksolaisten parissa rikoksena ja vähitellen se muuttui jopa osaksi paikallista ja alueellista kulttuuriperintöä. Joppaustarinat ovat päätyneet myös kirjoiksi, lauluiksi ja jopa oopperaksi.

Sotien jälkeiset vuodet 1945–1952 olivat joppauksen kulta-aikaa. Yleisimmät Ruotsista tuodut hyödykkeet olivat kahvi, sakariini, mausteet ja muut ylellisyustuotteet. Ruotsiin Suomesta kelpasivat taas kotieläimet sekä metsäkanalinnut, oravannahat ja muu riista.

Alueen asukkaat olivat usein joppareiden puolella ja halusivat estää salakuljettajia joutumasta tullivirkailijoiden kynsiin. Tullimiehiin suhtauduttiin nuivasti. Pienessä yhteisössä tullihurtat ja jopparit oppivat tuntemaan toisensa ja monesti toimintaa katsottiin läpi sormien molemmin puolin hyvässä yhteisymmärryksessä.

Jokivarren asukkaat eivät suinkaan olleet ainoita salakuljettajia. Joppareita tuli länsirajalle ympäri Suomen; Oulun, Kajaanin ja Kuusamon seuduilta, aina Helsinkiä myöten.

Nykyään nuuskan salakuljetusta voidaan monella tapaa verrata menneitten aikojen kahvin tai sakariinin joppaukseen. Hyödykkeet vaihtuvat, mutta joppaus jatkuu vielä tänäkin päivänä niin hyvässä kuin pahassakin.

Joppaussanastoa

- *Itse ”joppaus” tulee ruotsinkielen sanasta jobba, ’tehdä työtä, urakoida, keinotella, huijata’. Sen synonyyminä käytettiin sanaa ”kulanssi” tai ”kulassi”.*
- *Salakuljetusta kutsuttiin ensin lundreijaukseksi, joka oli liian vaikea sana suomalaisen suuhun. Sen jälkeen puhuttiin jobbauksesta, ja lopulta joppauksesta.*
- *Pislaaki tarkoitti takavarikkoa, mikä tulee ruotsin vastaavasta sanasta beslag.*
- *Vakoilija oli piuni, joka tiedusteli ja auttoi joppareita. He varoittivat tullivirkailijoiden liikkeistä ja kertoivat, milloin tavaraa kannatti tuoda rajan yli.*
- *Tullivirkailijat olivat tullihurtia ja rajavartijat rajakyyliä. Rajavartijat ja poliisit valvoivat salakuljetetun tavaran liikennettä ja kauppa-alueen ulkopuolella.*

Hankkeen toteutus

Tiedottaminen

Hankkeesta tiedottaminen aloitettiin paikallislehdissä ja sosiaalisessa mediassa sekä ottamalla suoraan yhteyttä eri tahoihin heti hankkeen käynnistyttyä. Tiedottamista on jatkettu koko hankkeen ajan sosiaalisessa mediassa ja esim. tapahtumien yhteydessä sekä vieraillemalla eri kokouksissa kertomassa hankkeesta. Olemme myös saaneet mukavasti huomiota lehdissä ja radiossa, myös Ruotsin puolella.

Hankkeen aloituskokous pidettiin Pellossa Outokairan toimistolla 2.5.2019, mutta toden teolla projekti potkaistiin käyntiin 2.6.2019 Åströmin kartanossa Torniossa järjestetyssä aloitustapahtumassa, jossa tarjosimme hankkeesta kiinnostuneille inspiroivaa musiikkia ja tarinoita, sekä tietysti pullakahvit! Tilaisuudessa oli kulttuuritoimijoilla mahdollisuus kertoa ideoistaan ja ilmoittautua mukaan Trokareita ja kylttyyriä -hankkeeseen. Tapahtumaan järjestettiin ilmainen linja-autokuljetus Pellostä Tornioon ja takaisin, joten kenenkään ei ainakaan tarvinnut jäädä pois puuttuvan kyytiin takia.

Heinäkuun alussa oli vuorossa jo seuraava tiedotustilaisuus, tällä kertaa Ylitornion Pekapäässä, perinteisen Lauttahaman-tapahtuman yhteydessä. Tiedottamisen lisäksi yleisöä inspiroitiin jälleen myös musiikkiesityksellä hankkeen työntekijöiden puolesta.

Elokuussa järjestettiin hankkeen kolmas virallinen tiedotustilaisuus. Tällä kertaa kunnantalolla, Pellossa. Musiikillinen tiedotustilaisuus houkutteli valtuustosaliiin runsaasti hankkeesta kiinnostuneita, ja samalla saimme myös lisää ilmoittautumisia Trokareita ja kylttyyriä -hankkeeseen.

Trokareita ja kylttyyriä -hankkeesta on tiedotettu facebookissa

<https://www.facebook.com/kylttyyri>

Outokaira tuottamhan kotisivuilla: www.outokaira.fi

Info-tilaisuus Pellossa 15.8.19

Outokairan toimistolla.

Trokareita ja Kylttyyriä

Outokaira tuottamhan ry:n, Tornion, Ylitornion ja Pellon alueella toimivan Leader-ryhmän kehittämishanke, jonka tavoitteena on lisätä kulttuurin toteuttajien osaamista ja alueen vetovoimaisuutta. Hankkeessa pyritään lisäämään kulttuurituotantoa ja yhdistämään kulttuuria entistä enemmän yhdeksi osaksi kylämatkailua esim. juotteistamalla paikalliseen historiaan ja kulttuuriperintöön perustuvia tarinoita musiikiksi ja erilaisiksi lyhyiksi esityksiksi.

Huomio Tornionjokilaaksolaiset!
Kyläyhdistykset, näytelmäkerhot, tanssi-, laulu- ja soitinryhmät jne... Tämä hanke on teitä varten!

Oletko kiinnostunut kuulemaan lisää tai hakeutumaan mukaan hankkeeseen?

Ota yhteyttä!

Elina Söderström
s-posti: elina.soderstrom@outokaira.fi
puh. 044 0931214

Esa Rautialainen
s-posti: esa.rautialainen@outokaira.fi
puh. 040 836 6575

LEADER
Outokaira
tuottamhan

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahoitus-
Euroopan investoimaa seutualueisiin

Lauttahaman-tapahtuma
Pekapäässä 7.7.19

Trokareita & Kylttyriä

Tapahtumat

Trokareita ja kylttyriä - hankkeessa voisi oikeastaan puhua ”ajasta ennen koronaa” ja ”koronan aikaisesta ajasta”. Oli hienoa, että ehdimme järjestää niin monta tapahtumaa jo vuoden 2019 aikana, koska kevättalvella 2020 voimaan astuneet kokoontumisrajoitukset pysäyttivät periaatteessa kaikki kokoontumiset koko kevään ajaksi. Tilanne ei ole tätä kirjoittaessani kevättalvella 2021 vieläkään palannut normaaliin, päinvastoin.

Kokoontumisrajoitusten myötä täytyi luoda uusia menetelmiä, miten kohdata ihmisiä, pitää kokouksia tai konsertteja. Ylipäätään jouduimme miettimään uudelleen, miten hankkeen esityksiä ja musiikkia pystyttäisiin tuomaan yleisön tietoisuuteen ilman live-esityksiä.

Hankkeen kokoukset ja palaverit siirrettiin nettiin, ts. Outokairassa tehtiin kerralla jättimäinen digiloikka ja alettiin palaveerata Teamsissä. Tietysti myös puhelin kävi kuumana. Tapahtumien ja konserttien striimauksesta tuli koko yhteiskunnassa uusi keino tavoittaa yleisö. Mutta se ei koskaan tule korvaamaan live-esitysten luomaa kontaktia artistin ja yleisön välillä.

Hankkeen päätteeksi oli alun perin tarkoitus pitää kolme päätapahtumaa, Torniossa, Pellossa ja Ylitorniolla. Näissä tapahtumissa hankkeen ryhmät olisivat saaneet mahdollisuuden esittää ohjelmiaan; lyhytnäytelmiä, musiikki -ja tanssiesityksiä ym. Tapahtumat oli tarkoitus päättää konsertilla, jossa hankkeessa tuotettua musiikkia olisi esitetty.

Valitettavasti olimme pakotettuja perumaan kaikki päätapahtumat kokoontumisrajoitusten vuoksi. Siirsimme ensin tapahtumia syksylle, sitten karsimme ne kahteen ja rajoitusten kiristyessä tapahtumista karsittiin pois väliajat ja tarjoilut. Loppujen lopuksi jouduimme kokonaan luopumaan yleisötilaisuuden järjestämisestä. Suunnittelimme myös päätapahtuman striimausta, mutta sekään ei onnistunut, kun osa ryhmistä ei jäsenten turvallisuuden vuoksi halunnut tai voinut kokoontua ollenkaan.

Päädyimme lopulta järjestämään yleisöttömän tapahtuman Pop & Jazz konservatorio Lappian tiloissa, Tornion musiikkitalolla, 13.–14.11.2020. Tilaisuuteen osallistui vain osa ryhmistä ja ainoastaan esitysten taltiointia varten.

Kuva joulukonsertista Itsenäisyyspäivänä 2019, kun kaikki oli vielä ”normaalia”, silloin ei vielä kukaan tiennyt mitä oli edessä...

Kuva: Lasse Stenman

Trokareita & Kylttyrii

Kesäkonsertti Torniossa kesäkuussa 2019

Leader-ilta Ritavalkealla 13.8.2020

Tornion kylien neuvoston kokous
Kukkolassa syksyllä 2019.

Strimattu Veteraanipäivänkonsertti keväällä 2020

Haastattelu Ruotsin radiolle Jönköpingissä,
tammikuussa 2020

Aineen taidemuseolla järjestimme
12.9.2020 Trokariromantiikka-
tapahtuman yhdessä Pohjola-
Nordenin kanssa. Tilaisuudessa
nähtiin balettiesitys, kuultiin
hankkeen musiikkia sekä Kari
Filpuksen luento pirtun
salakuljetuksesta 100 vuotta
sitten. Tilaisuus striimattiin ja sen
voi katsoa oheisen linkin kautta:
https://www.facebook.com/watch/live/?v=647638569465503&ref=watch_permalink

Trokareita & Kylttyyriä

"Bändiharjoitukset"

Meän Flagun päivää vietettiin Kukkolankoskella 15.7.2020.
(kuva: Jaakko Heikkilä)

...ja tietysti kerroimme myös Trokareita ja kylttyyriä -projektista.

Kaikille osallistujille jaettiin hankkeen puolesta maskit.

Esitysten kuvauksesta Tornion musiikkitalolla vastasi Foto-Wille ky.
Ääni- ja valotekniikasta vastasi Pop & Jazz konservatorio Lappian opettaja
Pinkki Rajaniemi. Kuten kuvasta näkyy, niin turvatoimet olivat kohdallaan.

Konsertti Hopeahovin terassin avajaisissa elokuussa 2020.

Musiikkituotanto

Studiolla muusikot: Tuomo Jaku, Esa Rautiainen, Jani-Petteri Hägg, Juhani Hägg ja Kimmo Klemettinen.

Musiikilla on ollut hyvin keskeinen rooli Trokareita ja kylttyyriä -projektissa. Kaikkien ryhmien ohjelmissa on tarvittu musiikkia, ainakin jossain muodossa. Osalle ryhmistä oli riittävä, kun tuttuihin lauluihin tehtiin uudet sovitukset tai autettiin säestämällä ja/tai olemalla tukena esittämässä musiikkia.

Hankkeessa on tehty paljon myös ihan uutta musiikkia. Laulut henkivät trokariromantiikkaa, mutta ne kuvailevat yhtä paljon myös tornionlaaksolaista ja peräpohjalaista mielenmaisemaa, luontoa ja kulttuuria.

Kun hankkeet päätapahtumat peruttiin, jäivät myös päätöskonsertit pois. Hankkeen musiikkia on kuitenkin kuultavissa kaikissa hankkeen puitteissa tuotetuissa ohjelmissa, Trokareita ja kylttyyriä -cd:llä sekä *Kirkasta Elämää* -lyhytelokuvassa.

Projektin musiikkituotannosta on vastannut Esa Rautiainen. Apunaan hänellä on ollut joukko muusikoita, laulajia ja lauluntekijöitä: Jani-Petteri Hägg, Tuomo Jaku, Juhani Hägg, Arto Kiimalainen, Jaakko Viitala, Kari Hautalampi, Kimmo Klemettinen, Elina Söderström, Vexi Pöllänen, Jussi Rasinkangas, Juhani Hakopuro sekä jo edesmennyt Vexi Salmi, jonka viimeisimpiä sanoituksia on mukana hankkeen cd:llä ja lyhytelokuvassa.

Äänitykset on pääasiassa tehty Kimmo ”Kime” Klemettisen Greatsounds studiolla Kemissä, mutta joidenkin laulujen ”pohjia” on tehty myös Esan kotistiudiolla Torniossa ja Jaakko Viitalan studiolla Skånessa.

Jaakko Viitala, muusikko ja ääniteknikko.

Jansku ja Kime nauhoituspuuhissa.

Trokareita & Kylttyriä

Hankkeen ryhmät

Kaikista hankkeeseen ilmoittautuneista valikoitui lopulta 12 ryhmää mukaan hankkeeseen. Enemminkin olisi ollut tulijoita, mutta kaikilla halukkailla ei valitettavasti löytynyt toimivaa organisaatiota, tai riittävästi innostusta. Ehkä jotkut myös ”heräsivät” vähän liian myöhään...

Se, että Trokareita ja kylttyriä -hankkeessa todella tuettiin kulttuuritoimijoita, ilman että heidän itse olisi pitänyt käydä läpi ”byrokraattista paperisotaa”, tuli monelle positiivisena yllätyksenä. Ryhmien tuli ainoastaan maksaa 100 € omarahoitusosuus, ei muuta.

Mukaan hankkeeseen seuloutui lopulta: Napapiirin Teatteri Meltosjärveltä, Pekanpään Maa- ja kotitalousseura ry/Pekanpään ohjelmapalvelu, Napapiirin kyläyhdistys Juoksengista, Turtolan kyläyhdistys, Teatteri Meän Suota Pellosta, Tarinoita ja Teatteria/Rantakadun Rouvat Tornioista, Kamarikuoro Arios Tornioista, Arpelan Nuorisoseuran Teatteri Niin Sanotut, Pellon lauluryhmät (Emmy-trio, Kenes Tyäret ja Tarja Ylitalo) ja Ballerinat – Keijuprinsessat Tornioista.

Napapiirin Teatteri – Meltosjärven kyläyhdistys ry

Meltosjärven kylä sijaitsee Ylitornion kunnassa, Tengeliönjoen vesistön varressa ja kylän halki virtaava Meltosjoki oli 1950-luvulle asti merkittävä uittoväylä. Meltosjärvellä elää edelleen vahvana muistissa uitto - ja savottatyöt. Napapiirin Teatteri- ja Meltosjärven kyläyhdistyksen puuhamies Erkki Kumpula otti jo varhaisessa vaiheessa yhteyttä Outokairaan, kun hanke oli vasta suunnitteilla. Meltosjärvellä haluttiin Erkki Kumpulan aloitteesta nostaa esille paikallista uitto- ja savottaperinnettä musiikinäytelmän muodossa. Toivomuksena oli myös kirjoituskurssin järjestäminen hankkeen puitteissa.

Kirjoituskurssi toteutuikin, ts. näytelmäkirjoituskurssin muodossa. Järjestimme jopa kaksi näytelmäkirjoituskurssia hankkeen aikana. Erkki Kumpula osallistui molempiin kirjoituskursseihin.

”Pekan Haave”-näytelmä

Erkki Kumpulan kirjoittama lämminhenkinen musiikinäytelmä ”Pekan Haave” on tukkilaisromantiikkaa tulvillaan. Näytelmän harjoitukset käynnistyivät heti hankkeen käynnistyttyä alkukesästä 2019. Kyläyhdistyksellä on komea kokoontumispaikka, vanha savottakämpä ja savottapiha, joka loi oivat puitteet kesäteatteriesitykselle.

Harjoitukset jatkuivat heinäkuun loppuun, näytelmän ensinäytökseen asti. Näytelmässä oli mukana toistakymmentä harrastelijanäyttelijää sekä Meltosjärveltä että lähiseudulta. Mukana oli monen ikäisiä esiintyjiä koululaisista eläkeläisiin. Musiikinäytelmän näytökset 27.–28.7.2019 houkuttelivat runsaasti yleisöä perinteikkäälle savottapihalle kauniissa ja lämpimässä kesäsäässä, lämpöennätysten paukuessa Tornionlaaksossa.

Trokareita ja Kylttyriä -hankkeen puolesta annettiin Meltosjärven kyläyhdistykselle ja Napapiirin teatterille tukea muun muassa musiikin esittämiseen, säestykseen, sovitukseen ja äänentoistoon sekä savottapihan kehittämisen ideoinnissa. Elina on ammatiltaan maisema-arkkitehti, joten tarkempikin suunnittelu olisi onnistunut, mutta hankkeen puitteissa voitiin ainoastaan hieman ideoida pihan jäsentelyä.

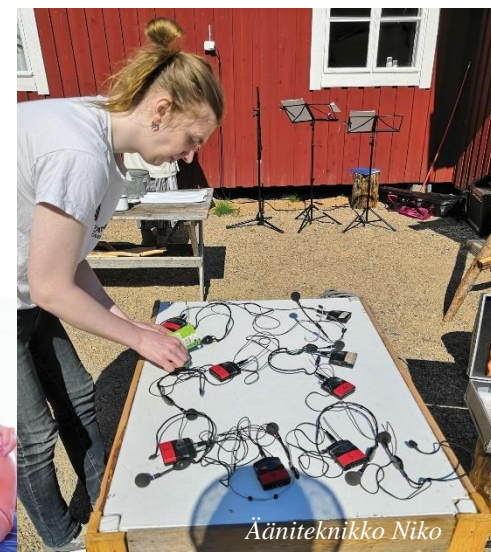
Kyläyhdistys päätti hoitaa itse näytelmän filmauksen. Alla linkit, joista näytelmän voi katsoa.

 [näytelmä 1.MPG](#)

 [näytelmä 2.MPG](#)

Lisää meltosjärveläisten näytelmästä voit lukea Outokairan sivuilta www.outokaira.fi/pekan-haave-meltosjarvella ja Meltosjärven kylästä löytyy lisää tietoa osoitteesta: <https://meltosjarju.wordpress.com/kylayhdistys/>

Trokareita & Kylttyrii

**"Pekan Haave" – näytelmän esitykset
Meltosjärven Savottapihalla 27-28.7.2019**

Uittojätkät

Pekka ja Pirkko

Esan hellehattu

Ääniteknikko Niko

Sirkku & Mirkku

Esiintyjii tauolla.

Pikku-Pekka ja savottakokki

Trokareita & Kylttyriä

Pekanpään Maa- ja kotitalousseura ry/Pekanpään ohjelmapalvelu

Ylitornion Pekanpäässä on jo vuosikausia järjestetty tapahtumia, joissa nostetaan esille paikallista kulttuuriperinnettä. Kylän aktiivinen maa- ja kotitalousseura ja ohjelmapalvelu, sekä sen keulahahmo Anni Korpi olivat ensimmäisten joukossa, jotka ilmoittautuivat mukaan Trokareita ja kylttyriä -hankkeeseen.

Anni Korpi on tarmokas kulttuuritoimija, jonka kynästä on lähtenyt lukuisia näytelmiä, jotka ovat täynnä tositahtumiin perustuvaa perinnetietoutta. Pekanpään vanhalle koululle ovat maa- ja kotitalousseuran aktiiviset jäsenet luoneet kotiseutumuseon, ”Tyynelän”, jonka pihapiiri ja sisätilat toimivat oivallisina puitteina perinnetapahtumille ja näytelmille.

Oheisen linkin kautta voit tutustua paremmin Pekanpään ohjelmapalveluun: <http://www.pekanpaanohjelmapalvelu.net/>

Pekanpään Lauttamina-tapahtuma on jo vuosia ollut yksi suosituimmista kesätahtumista Ylitorniolla. Siksi olikin oivallista järjestää Trokareita ja kylttyriä -hankkeen tiedotustilaisuus kyseisen tahtuman yhteydessä heinäkuussa 2019.

Talvisodan muistojuhla

Jo kesällä 2019 aloitettiin valmistelut marraskuiksi suunnitteilla olevaa Talvisodan muistojuhlaa varten. Muistojuhla haluttiin rakentaa Anni Korven kirjoittaman, tositahtumiin pohjautuvan näytelmän ”Uhrin ansiosta lippu liehuu” ympärille.

Musiikkipainotteisen näytelmän lauluharjoitukset käynnistettiin Pekanpään lauluryhmän kanssa alkusyksystä 2019. Laulut kerättiin sodanaikaisista lauluista, joihin hankkeen puolesta tehtiin uudet sovitukset. Näytelmän taitavat esiintyjät olivat paikallisia harrastelijanäyttelijöitä ja mukana tahtumassa oli myös Ylitornion Mieslaulajat. Tahtuman äänentoisto ja näytelmän laulujen säestys hoidettiin hankkeen puolesta.

Talvisodan muistojuhlaa vietettiin Pekanpäässä 17. marraskuuta 2019. Tahtuma houkutteli Pekanpään vanhalle koululle runsaasti yleisöä.

”Uhrin ansiosta lippu liehuu”-näytelmä antoi hyvin autenttisen kuvan talvisodan alun tahtumista Pekanpäässä ja muistojuhla kokonaisuudessaan vei katsojan talvisodan hetkiin hyvin vaikuttavalla tavalla.

Tahtumassa juhlistettiin myös Anni Korven 85-vuotispäivää.

Talvisodan muistojuhla filmattiin ja kuvattiin hankkeen puolesta.

Videotaltiointi julkaistiin jo 2019, joten sitä ei ole tekstitetty. Videon voi katsoa oheisen linkin kautta: <https://vimeo.com/378869903> salasana: pekanpää

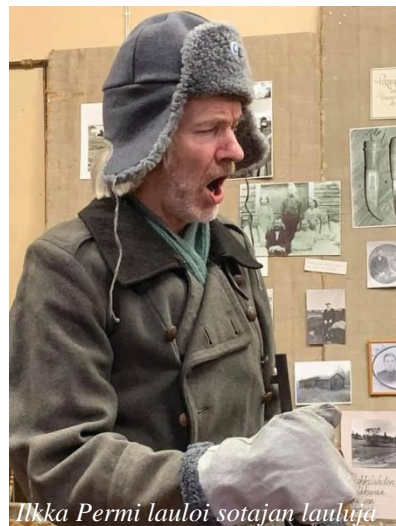

Talvisodan muistojuhlan esiintyjä, keskellä Anni Korpi.

Trokareita & Kylttyrii

Evakot saapuvat koululle.

Ilkka Permi lauloi sotajan lauluja

Opettaja Pihkakorpi

**Talvisodan muistojuhla ” Uhrin ansiosta lippu liehuu” –
näytelmän esitys Pekanpäässä 17.11. 2019**

Pekanpään lauluryhmä

Myös Ylitornion Mieslaulajat esiintyivät Talvisodan muistojuhlissa.

Trokareita & Kylttyriä

Kekri-juhla

Seuraavana syksynä, 1.11.2020, Pekanpäässä vietettiin jo uutta perinnetapahtumaa, tällä kertaa vanhan ajan sadonkorjuu – eli Kekrijuhlaa. Turvarajoitusten takia paikalle ei voitu ottaa normaalia määrää yleisöä, mutta juhla pystyttiin silti pitämään turvallisuussuosituksia noudattaen.

Kekrijuhlassa nähtiin Anni Korven kirjoittama tositapahtumiin perustuva piennäytelmä ”Lautan laskusta Torpan töihin”, joka vie katsojan menneeseen aikaan, jolloin maanteitä ei ollut ja Tornionjoki oli se tärkein kulkuväylä, jota pitkin kulkivat niin ihmiset, sahatavara kuin tervalautatkin 1800-luvulla. Pekanpäässä oli tuohon aikaan paljon torppareita.

Näytelmässä kuvailtiin torpparien elämää ja aikaa viime vuosisadan vaihteessa ja kuinka torpparien elämä muuttui Suomen itsenäistymisen jälkeen, kun torpparit saivat oikeuden lunastaa torpan itselleen. Kekri-juhla taltioitiin hankkeen toimesta ja voit katsoa sitä oheisen linkin kautta:

<https://youtu.be/m7dO8xluhrM>

Anni Korpi

Tauolla

Raimo Raunama

Marja-Liisa Huhtanen

Anja Rinne-Kuure

Trokareita & Kylttyriä

**Kekri-juhla ja "Lautan laskusta Torpan töihin" –
näytelmän esitys Pekanpäässä 1.11. 2020**

Trokareita & Kylttyriä

Turtolan kyläyhdistys ry

Turtolassa, joka sijaitsee Pellon kunnassa, oli joulukuussa 2019 kulunut 100 vuotta siitä, kun kylälle saatiin sähköt. Tätä haluttiin juhlistaa Valo-juhalla ja aiheeseen liittyvällä näytelmällä. Turtolan kyläyhdistyksen aktiivijäsen Kari Kaulanen otti asian tiimoilta yhteyttä Trokareita ja kylttyriä -hankkeeseen ja koska Turtolan kyläyhdistys oli valittu mukaan hankkeeseen, niin tulevaa esitystä alettiin työstää yhdessä. Kari Kaulasen aktiivisuutta osoittaa myös se, että hän osallistui molemmille hankkeen näytelmäkirjoituskursseille.

Valojuhla ja ”Kun Turtola sähköt sai” - näytelmä

Kari Kaulasen kirjoittaman, tositapahtumiin perustuvan ”Kun Turtola sähköt sai” - näytelmän harjoitukset ja valmistelut aloitettiin alkusyksystä 2019. Kari Kaulanen kirjoitti ja sävelsi myös näytelmän tarinaa kertovan Valolaulun, jonka Elina Söderström lauloi ja joka löytyy myös äänitteenä hankkeen cd-levyltä.

Näytelmässä kyläläiset näyttelivät pääasiassa omaa vanhempaa polvea esim. Markku Matti esitti isosetänsä, kauppias Yrjö Mattia. Lakkapään Aukustia esitti Aukustin tyttärenpojan poika Kalervo Aska ja Maija Aska esitti isänsä isoäitiä Helli Lakkapäätä. Kaikkiaan näytelmässä ja juhla järjestelyissä oli mukana n. 20 henkilöä.

Näytelmään saatiin vahvistusta myös Meän Suota-teatteriryhmästä.

Näytelmän ensi-iltaa ja sen jälkeistä Valojuhlaa vietettiin Turtolan kylätalolla, Turtolan vanhalla koululla 14. joulukuuta 2019, 100 vuotta sen jälkeen, kun Turtolaan saatiin sähköt.

Näytelmän ensi-ilta oli loppuunmyyty. Kylätalon sali oli aivan täynnä yleisöä, kaikki halukkaat eivät edes mahtuneet sisälle. Näytelmän jälkeen oli vielä tarjolla maittava juhla-ateria, jonka paikalliset Martat olivat valmistaneet.

Kevättalvella 2020 vallitseva koronapandemia ja siitä johtuvat rajoitukset valitettavasti estivät suunnitellut näytelmän uusintanäytökset. Mutta onneksi kuvasimme näytelmän ensiesityksen. Näin sitä on mahdollista katsoa rajoituksista huolimatta.

Trokareita ja kylttyriä -hankkeesta kyläyhdistys sai tukea musiikin sovituksessa, laulupohjien teossa, musiikin esityksessä sekä lavasteiden hankinta- ja valmistuskuluissa. Lavastuksen rakensi nuori paikallinen taiteilija Essi Oja yhdessä isänsä kanssa.

”Kun Turtola sähköt sai” -näytelmän taltiointi sekä lisää tietoa Turtolan kyläyhdistyksen toiminnasta löytyy kyläyhdistyksen sivulta osoitteesta: <https://www.turtolankyla.fi/>

Näytelmän taltiointiin voi katsoa myös oheisesta linkistä: <https://vimeo.com/user34917083/download/383588822/96975c63b5>

Salasana: turtola

Video julkaistiin jo 2019 ja sitä ei ole tekstitetty.

Trokareita & Kylttyriä

Kyläläiset neuvottelevat sähkövaloista Turtolaan

**Valojuhla ja
"Kun Turtola sähköt sai"**
– näytelmän esitys Turtolassa
14.12.2019

Trokareita & Kylttyyriä

Ballerinat ja Keijuprinsessat

Torniossa on klassisen baletin opetuksella pitkät, jo yli 40 vuotiset perinteet. Trokareita ja kylttyyriä -hankkeessa oli Tornion Baletin tuolloisen pääopettajan, Mari Nummisen johdolla mukana yli 40 balettitanssijaa, aivan pienistä, aloittelevista tanssijoista edistyneisiin yläkoulu- ja lukioikäisiin tanssijoihin. Hankkeen puitteissa tanssijoille sävellettiin ja nauhoitettiin neljä aivan uutta balettimusiikkisävellystä, joihin laadittiin myös koreografiat.

Tansseista kolme; ”*Ballerinas on the river, Fairytales dance* ja *Virta*” tehtiin aivan pienimmille tanssijoille –”Keijuprinsessoille”. Pienimmille tanssijoille hankittiin myös uudet esiintymisasut.

Neljäs uusista balettikappaleista ”*Beyond the pain*” tehtiin edistyneelle soolotanssijalle. Tanssiesityksestä, johon Mari Numminen laati koreografian, tehtiin videotaltiointi toukokuussa 2020. Videon filmasi Jukka Lamminen. Paikkana oli perinteikäs Haaparannan kaupunginhotelli, joka loi hienot puitteet vanhanajan hengessä tehdyille, tunnelmalliselle esitykselle. Kyseinen tanssiesitys nähtiin sittemmin Aineen taidemuseolla syyskuussa 2020 Trokareita ja kylttyyriä - hankkeen ja Pohjola-Nordenin yhteistapahtumassa - *Trokariromantiikkaa*.

Balettitanssija Mia-Stina Söderström

Balettitanssijat harjoittelivat ahkerasti koko syksyn 6.12.2019 pidettyä *Jokilaakson Joulu* -näytöstä varten. Joulunäytöksessä yhdistyi baletti, elävä musiikki, tarinankerronta ja teatteri. Emme silloin osanneet kuvitellakaan, että kevättalvella yleisötapahtumia olisi mahdotonta järjestää.

Kevättalvella 2020 voimaan astuneet koronarajoitukset hankaloittivat tanssin opetustoimintaa huomattavasti. Koska sisätiloissa kokoontuminen oli periaatteessa mahdotonta, Tornion Baletin kevätnäytöksen tanssiesityksetkin taltioitiin ulkona museonpuiston vihreällä nurmella.

Hankkeen päätapahtumien peruunnuttua, päätettiin että kaikki balettiesitykset kuitenkin tultaisiin taltioimaan. Hankkeen puolesta teimme kaikkemme, että tanssijat saisivat harjoitella rajoituksista huolimatta ja sen vuoksi tanssijoille varattiin harjoitustilat, jossa tanssijat pääsivät harjoittelemaan esityksiä ainakin kerran viikossa koko syksyn ajan. Valitettavasti pitkään jatkuneet rajoitukset ja koronatartuntojen pelko aiheuttivat, että tanssijoista oli enää mukana ainoastaan murto-osa edellisvuoteen verrattuna, kun marraskuussa 2020 kokoonnui Tornion musiikkitalolle taltioimaan esityksiä.

Haaparannan kaupunginhotellissa kuvattu balettiesitys - *Beyond the pain* on nähtävissä Trokareita ja Kylttyyriä-facebookisivulla:

<https://www.facebook.com/kylttyyri>

Musiikkitalolla taltioidut tanssiesitykset: *Ensilumi*, *Kevättalvi-Kevät* sekä *Beyond the pain* tanssin toinen versio on nähtävissä oheisen linkin kautta:

https://youtu.be/DNxTL8z_zQ

Trokareita & Kylttyyriä

Kuvia näytöksistä: Joulu Tornionlaaksossa 2019, kevännäytös museon puistossa sekä kuvauksista Tornion musiikkitalolla 2020. Kuvat: Elina Söderström, Foto-Wille ja Mari Numminen

Trokareita & Kylttyyriä

Tarinoita- ja teatteria -Rantakadun rouvat

Tarinoita ja teatteria ryhmä on torniolainen senioreiden harrastelijaryhmä, joka kokoontuu viikoittain Tornion Tuvalla. Ryhmää ohjaa kokenut kulttuuritoimija Anna-Maija Lauri Tornioista. Tarinoita ja teatteria-ryhmä ilmoittautui mukaan Trokareita ja kylttyyriä -hankkeeseen syyskesällä 2019. Ryhmässä on mukana useita Peräpohjolan markkinoiltakin tuttuja harrastelijaesiintyjä; näyttelijöitä, lausujia ja on joukossa tanssijoitakin.

”Keisarin vierailu Torniossa” Rantakadun rouvien muistelemana Syksyllä 2019 ryhmä ryhtyi harjoittelemaan uutta, Anna-Maija Laurin kirjoittamaa ja ohjaamaa näytelmää, jonka aiheena oli tositapahtumiin perustuva, keisari, suuriruhtinas Aleksanteri I vierailu Torniossa elokuussa vuonna 1819. Vierailu siis tapahtui vain kymmenen vuotta Suomen sodan päättymisen jälkeen, jolloin Ruotsi menetti Venäjälle koko itäisen maanosansa, mukaan lukien Tornion kaupungin. Näytelmässä Rantakadun rouvat muistelevat keisarin vierailua sekä siihen liittyviä järjestelyjä ja ”pikkuskandaaleja”.

Tarinoita ja teatteria -ryhmä kokoontui säännöllisesti koko syksyn 2019 kunnes koronarajoitukset keskeyttivät kokoontumiset keväällä 2020. Harjoituksia jatkettiin uudelleen elokuussa 2020 kun kokoontumisrajoitukset vähän höllenisivät.

Lyhytnäytelmä Aleksanteri I:n vierailusta oli alun perin tarkoitus esittää Trokareita ja Kylttyyriä - hankkeen päätapahtumassa Torniossa, toukokuussa 2019 sekä Ylitorniolla ja Pellossa saman vuoden kesällä, mutta kuten tiedämme, niin pandemia muutti suunnitelmat. Tarinoita ja teatteria-ryhmän lyhytnäytelmä saatiin kuitenkin tallennettua marraskuussa Tornion musiikkitalolla ilman yleisöä pidetyssä ensinäytöksessä.

Trokareita ja kylttyyriä -hankkeen toimesta Rantakadun rouville teetettiin 1800-luvun alun empiretyyliset leningit sekä asiaan kuuluvat pitkät hansikkaat, joita ryhmä voi käyttää jatkossakin omissa esityksissään.

Hankkeen puolesta annettiin tukea myös musiikin esittämiseen, säestykseen, sovitukseen ja äänentoistoon sekä esityksen taltiointiin.

Näytelmä Aleksanteri I vierailu Torniossa on nähtävissä oheisen linkin kautta: <https://youtu.be/vjYzjJkpc78>

Trokareita & Kyltteryiä

Rouva Grape ja Rouva Cajanus

Trokarimuori

Rantakadun rouvien uudet esiintymisasut.

Keisari Aleksanteri I

Rantakadun Rouvien esiintymisasut ompeli tekstiilitaituri Marju Matsin.

Anna-Maija Lauri innostaa rouvia improvisoimaan.

Teatteri Meän Suota

Teatteri Meän Suota on pellolainen harrastajateatteri, joka on perustettu 2002. Ryhmän perustajajäsen Heimo Buska on ollut mukana lukuisissa kansanoopperoissa ja näytelmissä ja hän on myös itse kirjoittanut monia näytelmiä, joita teatteriryhmä on esittänyt.

Kun Meän Suota menetti harjoittelutilansa vanhalla koululla Pellossa, päättivät Meän suotalaiset panostaa kesäteatteritoimintaan. Viime vuodet teatteri on toiminut kansalaisopiston opintoryhmänä, jonka kautta ryhmä on saanut myös ohjaajan.

Teatteriryhmälle oli kesäksi 2020 suunnitteilla uusi näytelmä ranskalaisen tiedemies Maupertuis'n kolmiomittauksista Tornionlaaksossa vuosina 1736–1737. Valitettavasti näytelmä ei toteutunut, kun koronapandemian tuomat rajoitukset estivät kokoontumiset.

Trokareita ja kylttyyriä -projektin tuella teatteriryhmä sai kuitenkin hankittua välineitä esim. esiintymisasujen valmistukseen. Näistä ryhmä hyötyy pitkän aikaa.

Mainittakoon, että kokeneita Meän Suota-teatterin näyttelijöitä oli mukana myös Turtolan ”Kun Turtola sähköt sai”-näytelmässä joulukuussa 2019.

Kuvassa Teatteri Meän Suota -näyttelijäkaartia (kuva: Teatteri Meän Suota, näytelmästä Kyläkauppa).

Trokareita & Kylttyriä

Pellon Lauluryhmät

Emmy Trio

Emmy Trio on pellolainen lauluryhmä, jossa laulavat Eila Marjeta, Marketta Mäntyranta ja Marianne Ylitalo. Ryhmää ohjaa, säestää ja laulut sovittaa Noemi Lehkonen.

Lauluryhmä on ilahduttanut pellolaisia jo 10 vuoden ajan perhejuhlissa, pikkujouluissa, kirkkokonserteissa yms.

Trokareita ja kylttyriä -hankkeessa Emmy Trio levytti kappaleen ”Korsi”, jonka on säveltänyt ja sanoittanut Esa Rautiainen. Laulu soi trion esittämänä Trokareita ja Kylttyriä -cd:llä sekä ”Kirkasta elämää”-lyhytelokuvan loppumusiikkina.

Emmy Trion esityksestä päätettiin tehdä musiikkivideo, kun suunniteltu hankkeen päätapahtuma jouduttiin perumaan. Musiikkivideo kuvattiin eräänä kauniina syystalven päivänä Tornionjoenvarrella Pellossa, sekä studioäänitysten yhteydessä Greatsounds studiolla Kemissä.

Esteitäkin piti ylittää sopivaa kuvauspaikkaa etsiessä.

Videon kuvasi Foto-Wille Tornioista. Emmy Trion musiikkivideon - ”Korsi” voi katsoa oheisesta linkistä:

<https://youtu.be/4m7ILqNF8yl>

*Korsi-laulun nauhoitukset studiolla.
Kuva: Foto-Wille*

...ja kaunis kuvauspaikka löytyikin!

Trokareita & Kylttyyriä

Kenes Tyäret

Kenes Tyäret on lauluryhmä Pellosta, jonka nuoret laulajat; Jaana Keränen, Juulianna Ylisaukko-oja, Tiia Vanha ja Pilvi Niemi esittävät moniäänistä pop-musiikkia Tornionjokilaaksosta.

Lahjakkaat tytöt kirjoittavat myös itse musiikkia. Trokareita ja kylttyyriä -hankkeessa Kenes Tyäret levyttivät Jussi Rasinkankaan säveltämän kappaleen, johon tytöt itse kirjoittivat sanat. Kenes Tyäret -ryhmän esittämä pop-biisi "Risteyksessä" on mukana Trokareita ja kylttyyriä -hankkeen cd:llä (virheellisesti nimellä "Tierristeys") ja siitä tehtiin myös videotaltiointi, jonka voi katsoa oheisesta linkistä:

<https://youtu.be/1l0Qgb0BgNU>

Kenes Tyäret eläytyy. Kuva: Foto-Wille

*Risteyksessä-kappaleen äänitykset Greatsounds studiolla Kemissä.
Kuva: Foto-Wille*

Trokareita & Kylttyyriä

Tarja Ylitalo

Tarja Ylitalo on monelle tuttu pellolainen iskelmälaulaja, joka aloitti uransa jo 70-luvulla tanssiyhtyeen solistina. Lämpimurto tuli 1980-luvulla kappaleella ”Kerrasta poikki”. Tarja oli 80-luvulla eräs Suomen kysytyimmistä artisteista.

Tarja esiintyy edelleen, tosin harvakseltaan, yhdessä miehensä Tuomo Ylitalon kanssa.

Trokareita ja kylttyyriä -hankkeessa Tarja levytti kaksi kappaletta; ”Tuliset suudelmat”, jonka on säveltänyt Jussi Hakopuro ja sanoittanut Vexi Pöllänen sekä laulun ”Unelmiin”, jonka on säveltänyt Esa Rautiainen ja sanoittanut Vexi Pöllänen.

Pellon päätöskonserttia ei koronapandemian vuoksi pystytty järjestämään, joten liveinä emme lauluja saaneet vielä kuulla, mutta Tarjan levyttämät kappaleet ovat tietysti kuultavissa Trokareita ja kylttyyriä -projektin cd:llä.

Lehtikuva

Trokareita & Kylttyyriä

Kamarikuoro Arios uusissa esiintymisasuissaan, kuva: Kamarikuoro Arios.

Äänitykset käynnissä Joentalolla, kuva: Kamarikuoro Arios.

Kamarikuoro Arios

Kamarikuoro Arios on torniolainen sekakuoro, joka on perustettu keväällä 1996 Torniossa. Tällä hetkellä kamarikuorossa on n. 25 laulajaa, jotka ovat kotoisin pääasiassa Tornioista ja Haaparannalta.

Kuoro harjoittelee Torniossa viikoittain valmistellen ohjelmistoa erilaisten teemojen ympärille. Kamarikuoro Arioksen ohjelmisto on laulullista, klassista ja traditioon perustuvaa. Kuoroa johtaa Johanna Päätalo.

Kamarikuoro Ariokselle tilattiin hankkeen puitteissa kaikkiaan kuusi uutta kuorosovitusta, jotka kuoroa varten laati tunnettu kuoronjohtaja Mihkel Koldits. Kuoro sai hankkeesta tukea myös uusien esiintymisasujen hankintaan.

Kuoro ehti harjoitella kaksi näistä uusista kuorosovituksista, Esa Rautiaisen säveltämät ”Perämeren Taivas” ja ”Mitä mietit”, ennen kuin koronapandemia esti kokoontumiset ja yhdessä harjoittelun. Kuoron oli tarkoitus esittää uudet kuorolaulut Tornion päätapahtumassa, mikä valitettavasti jouduttiin pandemian vuoksi perumaan. Kaksi kuorosovituksista kuitenkin äänitettiin hankkeen toimesta Joentalolla Torniossa. Nauhoituksen hoiti Kimmo Klemettinen Greatsounds studiosta. Nämä kaksi äänitettä ovat mukana myös Trokareita ja Kylttyyriä -cd:llä.

Toivottavasti saamme pian kuulla kaikki laulut myös livenä!

Lisää tietoa Kamarikuoro Arioksesta ja linkki Perämeren Taivas-videoon löytyy osoitteesta:

<https://www.facebook.com/kamarikuoroarios/videos/1244956819208824>

Trokareita & Kylttyrii

Napapiirin kyläyhdistys ry

Napapiirin kyläyhdistys Juoksengissa on kyläläisistä ja alueen mökkiläisistä muodostettu yhteisö, joka pyrkii aktivoimaan kylää ja ajamaan siellä asuvien ihmisten etua. Yhteistyötä tehdään niin kylän muiden yhdistysten/yritysten kuin myös kylän rajojen ulkopuolisten yhteisöjen, kuntien ja naapurimaa Ruotsin Juoksengin kanssa. Juoksengissa on hienoja maisemia ja nähtävyyksiä. Kylä sijaitsee Tornionjoen varrella ja lisäarvoa antavat Napapiiri, Ruotsin läheisyys, Ajanki sekä maisemallisesti ja kulttuurillisesti arvokas Ratasjärvi.

Kivipirtti opasvideo

Jyppyrävaarassa Ratasjärven valtakunnallisesti arvostetulla maisema- ja kulttuurialueella sijaitsee ennen jääkautta muodostunut luola. Kivipirtiksi nimetty luola on toiminut eri vuosisadoilla paikallisten asukkaiden piilopaikkana sotien aikoina. Myös entisaikojen noidat, tietäjät ja parantajat ovat pitäneet luolaa kohtaamis- ja mittelöintipaikkana. Tuodakseen luolaa enemmän ihmisten tietoisuuteen, halusi kyläyhdistys tehdä luolasta opasvideon.

Videon valmistelut aloitettiin kesällä 2020. Käsikirjoituksen opasvideon laati Anne Syväniemi-Kuitunen ja kuvaukset tehtiin syyskuussa 2020. Videon kuvasi Jukka Lamminen ja näyttelijöinä oli kyläyhdistyksen jäseniä.

Videolla opastetaan reitti luolalle, kerrotaan sen historiasta ja kuunnellaan nuotiotarinointia paikallisella murteella Ratasjärvellä asuneesta noidasta Rovän Äijästä. Videon taustamusiikkina soi Korsi-laulun instrumentaaliversio. Videosta tehtiin sekä suomen- että englanninkielinen versio, jotta se tavoittaisi mahdollisimman monta, ympäri maailman.

Hankkeen puitteissa teetätettiin kyläyhdistykselle myös Rovän Äijän ”kesä- ja talvikampeet”, joita kyläyhdistys voi jatkossa käyttää esim. elämyksellisissä esityksissä turistiryhmille.

Kivipirtti opasvideon voi tutustua oheisen linkin kautta:

https://www.youtube.com/watch?v=tjPVAnS_O3I

Opasvideon kuvaukset Kivipirtillä.
syyskuussa 2020.

Trokareita & Kylttyriä

Arpelan nuorisoseuran teatteriryhmä Niin Sanotut

Teatteriryhmä Niin Sanotut on Arpelan nuorisoseuran harrastajateatteriryhmä Tornion Arpelasta. Vakituksia harrastajia ryhmässä on noin kymmenen. Teatteriryhmä Niin Sanotut on perustettu vuonna 2011. Teatteriryhmän kotipaikka on Arpelan Nuorisoseuran talo, jossa on toiminut harrastajateatteritoimintaa jo vuosikymmeniä. Harrastajateatteriryhmää ohjaa Sari Pohjanen.

Trokareita ja kylttyriä -projektissa on Sari Pohjanen ollut yksi hankkeen aktiivisimmista toimijoista, hän on osallistunut hankkeen molemmille näytelmäkirjoituskursseille ja kirjoittanut hankkeen puitteissa Niin Sanotut -teatteriryhmälle näytelmän ”Kirkasta Elämää”, jonka hän myös ohjaa. Lisäksi hän on kirjoittanut käsikirjoituksen saman nimiseen lyhytelokuvaan, joka kuvattiin tammikuussa 2021.

Trokareita ja kylttyriä -hankkeesta on Arpelan nuorisoseuraa tuettu uuden käsikirjoituksen toteuttamisessa, lavasteiden ja valaisinlaitteiden hankinnassa. Lisäksi hankkeen puitteissa on kirjoitettu ja äänitetty musiikkia ”Kirkasta Elämää”- näytelmään.

”Kirkasta Elämää”- näytelmä

Kirkasta elämää -musiikinäytelmän tarina sijoittuu kieltolain loppuvuosille, vuoteen 1929. Tarinan keskiössä ovat pienen merenrantakaupungin majatalon emäntä Edla ja hänen ”kalakauppoja” harrastava miehensä Herman. Kirkasta Elämää-näytelmän ensi-iltaa jouduttiin rajoitusten vuoksi siirtämään kesälle 2021. Tämän lisäksi näytelmästä oli tarkoitus esittää lyhennetty versio Trokareita ja kylttyriä -projektin päätapahtumissa, mutta koska päätapahtumat jouduttiin perumaan, niin näytelmästä esitettiin vain yksi ”jouluiseksi muokattu” kohtaus, ilman yleisöä Tornion musiikkitalolla marraskuussa 2020, jossa esitys myös taltioitiin ja on nähtävissä oheisesta linkistä: <https://youtu.be/sw07PCS011Y>

Sari Pohjanen

Edla (Merja Salomäki) ja Herman (Reijo Pohjanen)

”Rantakahvilan Joulu” (Merja, Reijo ja Elina, kuva: Sari Pohjanen)

Trokareita & Kylttyriä

Lyhytelokuva ”Kirkasta Elämää”

Idea musiikkilyhytelokuvasta syntyi, kun pandemia esti projektin päätöstapahtumat ja livekonsertit. Lyhytelokuvan avulla haluttiin nostaa esille hankkeessa tuotettua tarinaa ja musiikkia, jossa yhtenä keskeisenä teemana oli sadan vuoden takainen pirtun salakuljetus Perämerellä ja Tornionlaaksossa.

Kirkasta Elämää -lyhytelokuvan tarina sijoittuu, kuten näytelmänkin, kieltolain aikaan vuoteen 1929. Lyhytelokuvan näyttelijäkaarti koostuu pääosin Arpelan Niin Sanotut -teatterin näyttelijöistä. Elokuvan kuvasi Juha Niemelä ja käsikirjoituksesta sekä ohjauksesta vastasi Sari Pohjanen. Elokuvan musiikista vastasi Esa Rautiainen.

Musiikkilyhytelokuvan maailma ja roolihahmot ovat samoja, kuin mitä kokoillan musiikinäytelmässäkin tullaan näkemään.

Lyhytelokuva kuvattiin Tornionjoen rannalla ja vanhassa pumppaamorakennuksessa Torniossa sekä Sataman krouwissa Kemin sisäsatamassa. Molemmista paikoista löytyi autenttista sadan vuoden takaista ilmapiiriä ja sopivat hieman ”karheat puitteet pirtufilmille”. Kirkasta elämää -lyhytelokuva julkaistiin 17.2.2021 ja se on nähtävissä oheisen linkin kautta: <https://www.outokaira.fi/4576-2/>

Trokarit Herman ja Johan.

Kuvia ”Kirkasta elämää”-lyhytelokuvan kuvauksista.

Salakapakan laulajatar viihdyttää.

Vallesmanni

Näytelmäkirjoituskurssit

Jo aivan Trokareita ja kylttyriä - projektin suunnitteluvaiheessa esitettiin toiveita kirjoituskurssin järjestämisestä. Koska hankkeessa oli mukana useita harrastelijateatteriryhmiä, syntyi idea kirjoituskurssin kohdistamisesta juuri näytelmäkäsikirjoittajien tarpeita vastaavaksi. Kirjoituskurssia alettiin valmistella syksyllä 2019. Kurssin suunnittelusta ja toteuttamisesta vastasi Elina Söderström. Opettajaksi kurssille pyydettiin kokenut näytelmäkirjailija, käsikirjoittaja ja dramaturgi Janne Rosenvall. Kurssi päätettiin järjestää viikonloppukurssina, jotta myös kaikki työssäkäyvät sekä opiskelijat voisivat osallistua.

Kurssille tuli hyvin ilmoittautumisia jo syksyn aikana. Kurssista mainostaminen piti jopa lopettaa ennen joulua, koska osallistujamäärä olisi muuten noussut liian korkeaksi, jolloin opettajalla olisi ollut vaikeaa ehtiä antaa yksilöllistä opetusta kaikille kurssilaisille.

Kurssipaikaksi valittiin E-City B&B Torniossa, koska Tornioon on suhteellisen hyvät yhteydet ja kurssilaisilla oli myös mahdollisuus yöpyä kurssipaikalla.

Helmikuun ensimmäisenä viikonloppuna kerääntyi innokas joukko tulevia näytelmäkirjailijoita opiskelemaan muun muassa henkilöhahmon rakentamista, näytelmän kohtausta, rakennetta ja tyyliä. Opetus toteutettiin luentojen, harjoitusten ja esimerkkien kautta. Aiempaa kokemusta näytelmän kirjoittamisesta ei edellytetty, mutta useat kurssille osallistuneet olivat aikeissa tai olivat jo aloitelleet oman käsikirjoituksen kirjoittamista. Kurssin aikana he sitten saattoivat käyttää kurssia myös oman, työn alla olevan tekstin kehittelyyn.

Olimme onnekkaita, että ehdimme pitää kurssin juuri ennen kuin kokoontumisrajoitukset astuivat voimaan ja sulkivat koko yhteiskunnan...

Näytelmän kirjoittamista opiskeltiin helmikuun ensimmäisenä viikonloppuna 2020 Torniossa.

Trokareita & Kylttyriä

Näytelmäkirjoituskurssi II

Koska ensimmäinen näytelmäkirjoituskurssi sai niin innokkaan vastaanoton, aloimme heti keväällä 2020 miettiä kurssille mahdollista jatkoa. Vallitseva koronapandemia aiheutti päänvaivaa, kun piti miettiä, miten kurssi voitaisiin toteuttaa turvallisesti rajoituksista huolimatta.

Jotta kurssin sisältö poikkeaisi ensimmäisestä kurssista ja antaisi osallistujille mahdollisimman paljon uutta tietoa, päätettiin kakkoskurssilla paneutua tekstin dramatisoinnin oppimiseen.

Opettajaksi kurssille kutsuimme jälleen Janne Rosenvallin.

Lokakuussa 2020 syvennyttiin näytelmäkirjoituksen dramatisointiin Ylitorniolla.

Kurssi järjestettiin tälläkin kertaa viikonloppukurssina, nyt paikkana oli Karemajat Ylitorniolla. Koronapandemian vuoksi osallistujamäärää piti rajoittaa, mutta kurssitilan koko onneksi mahdollisti riittävät turvavälit.

Kurssi oli sisällöltään ja toteutukseltaan onnistunut ja innoittava. Molemmat näytelmäkirjoituskurssit loivat yhdessä hienon kokonaisuuden, mikä tulee varmasti antamaan tulosta hienojen näytelmätekstien muodossa tulevaisuudessa.

Trokareita & Kylttyriä

Kaikki loppuu aikanaan

Olipa kerran kulttuuriprojekti, jossa tornionlaaksolaisia harrastelijaryhmiä ja kulttuuritoimijoita tuettiin kulttuurin kivisellä polulla eteenpäin...

Kulttuurialalla ei ole totuttu hemmotteluun, ilmaiseksi ei saa mitään ja töitä tehdään talkoovoimin. Miksi siis puurtaa, jos siitä ei mitään saa?

Vai saako?

Kulttuurilla ei rikastu, mutta siitä saa jotain muuta. Hyvän mielen, hyviä ystäviä, joskus kiitoksen. Yhteen hiileen puhaltaessa syntyy jotain ainutlaatuista ja kaunista. Tunnet, että teet jotain millä on merkitystä itsellesi ja muille.

Mitä olisivat tornionlaaksolaiset kylät ilman kaikkia taitavia ja aktiivisia harrastelijateatteriryhmiä, kuoroja, pelimanneja, tanssijoita, kirjailijoita, taidemaalareita, runoilijoita, laulajia? Väitän, että ilman kulttuuria olisi elämä tyhjää ja harmaata.

Trokareita ja kylttyriä -hankkeen toteutus vaati väliin melkoista luovimista, kun koronapandemian aiheuttamat rajoitteet astuivat voimaan tarkalleen vuosi sitten maaliskuussa 2020 ja estivät normaalin kanssakäymisen ihmisten kesken. Mutta me emme lannistuneet, vaan keksimme uusia keinoja, miten toimia turvallisesti ja silti toteuttaa kaikki suunnitellut työt ja esitykset.

Olemme Esan kanssa iloisia, että olemme osaltamme saaneet olla mukana tukemassa paikallista kulttuurielämää täällä meidän rakkaassa jokilaaksoissamme. Kiitos kaikille hankkeeseen osallistuneille, olette mahtavia!

Tällaisia hankkeita tarvitaan lisää, Tornionlaakson kulttuuritoimijat ovat sen ansainneet.

Pitäkää lippu korkealla!

Elina & Esa

Hankkeen laulujen tekstit

Korsi (Kirkasta Elämää -näytelmässä, lyhytelokuvassa ja Kivipirtin opasvideossa)
(säv. & san. Esa Rautiainen)

*Sydän itkee kun yksin on,
aamuurinko pimenee.
Päivät niin pitkät ja yksinäiset,
öisin en unta saa.*

*Ystävä, jos olet vierellän
tahdon pitää sinusta kiinni.
Rakkaus vakaana rinnassain,
kun olet vain lähellän.*

*Sydämein on havainnut sen,
silmistäs nään meren, kaipauksen.
Tään yön vain vierelläsi saan,
sisällän myrskyä vaahtopäät.*

*Hetkemme lähenee loppuaan,
ei siitä lohtua saa.
Näin keinumme kohtalon armoilla
ja elämän aalloilla.*

*Sydämein on havainnut sen,
silmistäs nään meren, kaipauksen.
Tään yön vain vierelläsi saan,
sisällän myrskyä vaahtopäät.*

*Myrskyn korret taipua saa,
merenrannat on niitä tulvillaan,
taipuu tahtoon tuulien,
niin lähekkäin aivan kuin tanssien.*

Mitä mietit (Kirkasta Elämää -näytelmä)
(säv. Esa Rautiainen, san. Vexi Pöllänen)

*Mitä mietit sä nyt, mitä tuumaat,
millä mielesi turraksi huumaat.
Minne kaipaus mielestäsi haihtui,
miksi kohde sen johonkin vaihtui?
Vieläkö muistat sen, kaipauksen,
se oli tärkeintä sullekin silloin.
Kuinka voimalla kaipuun elit nuoruuden,
kuinka ikävöit tähtiin illoin.*

*Minne kaikkosi yhteinen määränpää,
miksi koskaan ei saavuttu sinne.
Nyt kun syksy taas mieleni viilentää,
sano mentäväkö onko, ja minne.
Mitä mietit sä nyt, kaiken jälkeen,
miten onnesi löysit sä jälleen?
Sulle rakkautta toivotan niin sen teen,
niinkuin ystävä ystäväälleen.*

*Ei kohteena helppo oo kaipauksen,
eikä millään voi sitäkään kiertää.
Mutta hellyyttä mistään jos saa mä en,
kaiken aikaa se mieltäin vain hiertää.
Toki tunnistan sen, aidon kaipauksen,
sitä kohti on vain pakko mennä.
Siitä mieltäni irti vain saa mä en,
eikä aatokset muualle lennä.*

Minne kaikkosi yhteinen määränpää, miksi koskaan ei saavuttu sinne...

Trokareita & Kylttyriä

Metsurityttö (Pekan Haave -näytelmä)

(säv. Esa Rautiainen, san. Vexi Pöllänen)

*Huojuu niin metsä, taas mereltä tuulee,
aallokon loiskeenkin metsässä kuulee.
Armoilla luonnon on ylitse muiden,
petäjä seurassa koivupuiden.
Jäyhänä seisonut vuosia satoja
nähneenä rikkautta, surkeita katoja.
Siinä on elonsa ollut ja mennyt,
tänään on lähtö, tietääkö sen nyt?*

*Hiljaa vaan saapuu tuo tyttönen sinne,
tietäen tarkasti miksi, ja minne.
Taistellen leivästä sinne on tullut,
muutenhan hommassa oisi vain hullut.
Tutkii hän tarkasti kohteensa paikan,
tarkastaa saahansa ketjun ja laikan.
"Tuonne kun petäjän huiskautan kohta,
lapset saa leivälleen voita ja lohta."*

*Huiskautti latva vain viimeisen kerran,
mieliksi väistyi se isomman herran.
Sammalta halasi, tuntea sen sai,
koivutkin korkeelta vaikutti kai.
Kannolla kaataja lepäsi hiljaa,
niittänyt leiväkseen kauneinta viljaa.
Kirosi hommansa kurjaksi silloin,
rauhassa uneenko vaipuu hän illoin?*

*Pois lähti kaataja, hylkäsi duunin,
kotona lämmitti mökkinsä uunin.
Lauteilla mielti hän uudelleen seikan;
puita en kaatele, lyön siitä veikan.*

*Laati tuo itselleen työpaikan uuden,
paremman kaikille tulevaisuuden.
Tarina mitään tää sulle ei maksa,
mut likka ei enempää metsässä jaksa.*

Rantakahvilan Joulu

(säv. Esa Rautiainen, san. Vexi Pöllänen)

*Lumi valkoinen on peittänyt jo rannat sataman,
pakkasviiman kanssa kaikki talveen vaipuu.
Kuurankukkaset on koristelleet ruudut kahvilan,
pajut rannan hiljaa joulun aikaan taipuu.
Vaikka satama on hiljainen; ei monta kulkijaa,
naiset kahvilassa joulupöydän laittaa.
Tääl' ei monellakaan omaa ole ruoanlaittajaa,
joulun herkut partaherroillekin maittaa.*

*Rantakahvilassa joulujuhla on taas verraton,
miehet yksinäiset sitä kunnioittaa.
Merimiesten kantakuppilana tämän rannikon,
ja sen tunnelmaa ei mikään voisi voittaa.
Sinne saapuu miehet mielet täynnä joulutunnelmaa,
eikä kukaan tahdo poiskaan koskaan jäädä.
Siellä tunnelmassa kaikki tahtoo joulun juhlistaa,
ellei Isä Taivaan toisin heille säädä.*

*Kaikki ylistävät jälleen joulupöytää.
Joulun herkut runsaat siitä kyllä löytää.
Hiljaisina nauttimaan,
käyvät miehet kuivan maan,
ikimuistoisinta Jouluaattoaan.*

Rantakahvilassa Joulujuhla on taas verraton....

Trokareita & Kylttyriä

Vanhan haamun kapakka (Kirkasta Elämää -lyhytelokuva ja -näytelmä)

(säv. Jussi Rasinkangas, san. Vexi Salmi)

*Lyö tunnusmerkki ikkunaan, se kyllä huomataan
ja Vanhan haamun kapakkaan, sä pääset tanssimaan.
Juhlijan askel lennokas on ja mieli vallaton.*

*Kirkon tornikello kerran lyö,
päättyy ilta, mutta jatkuu yö.
Sillä juhlat eivät pääty milloinkaan.
Tornikello viisi kertaa lyö,
Mutta railakas on aamuyö.*

*Vaikka uupuneita ulos kannetaan,
niin tuorein voimin jatkaa toiset juhliaan.*

*Jos tahtoo taikka uskaltaa, niin sieltä seuraa saa,
kun monta kuumaa juhlijaa, vain ottaa oikeaa.
Juhlijan askel lennokas on ja mieli vallaton.*

*Kirkon tornikello kerran lyö,
päättyy ilta, mutta jatkuu yö.
Sillä juhlat eivät pääty milloinkaan.
Tornikello viisi kertaa lyö,
Mutta railakas on aamuyö.*

*Vaikka uupuneita ulos kannetaan,
niin tuorein voimin jatkaa toiset juhliaan.*

*Kun Vanhan haamun kapakkaan on päässyt tanssimaan,
ei mikään ole ennallaan, käy sinne uudestaan.
Juhlijan askel lennokas on ja mieli vallaton.*

Kirkon tornikello kerran lyö...

Naiset Rantakahvilan (Kirkasta Elämää -näytelmä)

(säv. Esa Rautiainen, san. Vexi Pöllänen)

*Tumma nainen mustin silmin kauas merta tuijottaa,
kuka tietää, mitä mielessään on tuolla.
Samat haaveet niin kuin aina herkän mielen valloittaa,
eikä anna niiden unelmien kuolla.
Siitä kauan on, kun hymyn vielä näytti kasvoillaan,
mikä tänään siihen muka aiheen antaa?
Vartalonkin sorjan elo tylsä täytti vuosillaan,
kohtalona lienee sekin seikka kantaa.*

*Jospa vielä näkis kunnon merimiehen,
eikä näitä, jotka jäivät puolitiehen.
Naiset rantakahvilan, syrjäisimmän sataman,
joka päivä elää saman unelman.*

*Eikä yksin ole unelmissaan tumma kuitenkaan,
hällä seuranaan on vaaleampi nainen.
Omat unelmat ja vammat kantaa hänkin sielussaan,
molemmilla näin on hengenheimolainen
Vuosikymmeniä luotsanneet on naiset kahvilaa,
päivät sekoittuvat toisiin samanlaisiin.
Ukot pöydissänsä jauhaa ikivanhaa tarinaa,
eivät katseitansa uhraa enää naisiin.*

*Vielä kerran saapuu rantaan paatti uljain kaukomaan,
kahvilaamme astuu merten prinssi meitä noutamaan.
Naiset rantakahvilan, syrjäisimmän sataman,
joka päivä elää saman unelman.*

Trokareita & Kylttyriä

Tuliset suudelmat

(säv. Jussi Hakopuro, san. Vexi Pöllänen)

Samban rytmiin kanssasi, kun taivuttiin,
olit minun vain, olin sinun vain.
Kaikki päivät yhdessä me vietettiin,
loma huipennuksen sai, suudeltiin.
Nuo, kaikki muistot rakkainpain,
minut saa hehkumaan.

Aika kultaa muistot nuo,
ei takaisin sua tuo,
suudelmien hehkua,
on päästävä sun luo.
Toisista me nautittiin, hukuin tunteisiin,
vielä niin suudeltiin, kuumemmin.

Rannan kuumat hiekat silloin poltti mua,
tuskin huomattiin, parempikin niin.
Keimailin ja kiusoittelin yksin sua,
meri meitä vahti vain, suudeltiin.
Nuo, kaikki muistot rakkainpain,
minut saa hehkumaan.

Aika kultaa muistot nuo,
ei takaisin sua tuo
Suudelmien hehkua,
on päästävä sun luo.
Toisista me nautittiin, hukuin tunteisiin,
Vielä niin suudeltiin, kuumemmin.

Alla Arpelan tähtien (Kirkasta Elämää - lyhytelokuva)

(säv. & san. Esa Rautiainen)

*Joen penkereellä makaa yksinäinen mies,
Reppu täynnä kirkasta on hänellä kenties.
Röytystä Pelloon niin pitkä on tie,
oo, oon, niin yksinäinen mies.*

*Sielu turmeltunut armoa ei saa,
Painajaiset kulkee, kun silmät kiinni saa,
Ylitorniolla viimein sielu levähtää,
mä oon niin yksinäinen mies.*

*Pirtukellariin kymmenen pulloa riviin,
tuota perheen leipää niin kuin sanotaan
Pellon Pentti jo illalla viimeisen hakee
ja tunkee saapaan varteen,
Alla Arpelan tähtien.*

*Pirtukellari odottaa pulloja lisää,
tuota sielun viljaa, josta leivän saa,
joen penkalla trokarit yhdessä laulaa
oo, oon niin yksinäinen mies.*

Trokareita & Kylttyriä

Merten Prinssi (Kirkasta Elämää -näytelmä)

(säv. Esa Rautiainen, san. Vexi Pöllänen)

*Kokka kohisten taas matkaan käy
tuo merten karu mies,
jatkaa retkeänsä pitkin aavaa pelko kannoillaan.
Rujon ulkokuoren alla asuu kaipuu kukaties,
vaikka moni häntä nähdä tahdo ei rannoillaan.*

*Vuosikymmeniä kyntänyt on
merta minne vaan,
muttei koskaan osannut hän tulla tiettyyn satamaan.
Nähnyt neidot kaislahameissaan ja talviturkeissaan,
kuinka moneen paikkaan osaisi hän vaikka unissaan?*

*Minä neito kahvilan, jätin sieluus sanoman,
tule laituriin, ootan sua illoin.
Missä olet sinä lie, väylä luokseni mun vie?
Kunhan reitin löydät, saavut luoksein silloin.*

*Prinssi uljas hurjapää, nähnyt monta elämää,
nähnyt kaikki naiset kauniit kaukomaan.
Nyt ei jaksa enempää, meret taakse saada jää,
Jospa löydän väylän rantakahvilaan.*

*Kaipaa kaiholla hän nuoruutensa
retket satamiin, muistaa kuinka siellä
uljas merikarhu tunnettiin,
neidot vaaleat ja tummat,
silloin aina halattiin,
mutta veri veti merelle – se oli silloin niin.
Vuodet painaneet on kapteenia, sehän tiedettiin,
Vaihtui satamat ja naiset, vaihtui paatit uudempiin.*

*Muttei mielestään saa kahvilaa,
ei tyttöä sen niin,
kunhan sinne pääsen,
laivan jätän ankkuriin.*

*Minä neito kahvilan, jätin sieluus sanoman,
Tule laituriin, ootan sua silloin.
Missä olet sinä lie, väylä luokseni mun vie?
Kunhan reitin löydät, saavut luoksein silloin.*

*Prinssi uljas hurjapää, nähnyt monta elämää,
nähnyt kaikki naiset kauniit kaukomaan.
Nyt ei jaksa enempää, meret taakse saada jää,
jospa löydän väylän rantakahvilaan.*

Trokareita & Kylttyrii

Menetetty elämä (Kirkasta Elämää -näytelmä)

(säv. Esa Rautiainen, san. Vexi Pöllänen)

*Aavalle katson, mieli kyyneltä kantaa,
nuo kaikki muistot takas tuo.
Haaveissain jälleen kuljen kanssas kotirantaa,
Mutt' et tullut vaan mun luo.*

*Laulaen lahdelle saavuin aina illoin,
ystävät kaikki saapui mun luo,
aavistaa voinut en mä vaaroja silloin,
turmion se mulle suo.*

*Huomata sain, sanoi ystävät – hei,
yhtäkään heistä en nähnyt enää.
Menessään kaiken, ne sielunkin vei,
jäi pala kurja nieltäväksi elämää.*

*Vuosia harmaita tuskin enää muistaa,
kyynelet silmiini vain saan.
Elämä helposti kun niin alkoi luistaa,
suuntaa ei arvattukaan.*

*Sumu jo haihtuu, aava tyhjältä näyttää,
tummia paatteja ei näy,
jokaisen päivän meille kohtalo näyttää,
kaikille näin ei käy.*

*Huomata sain, sanoi ystävät - hei,
yhtäkään heistä en nähnyt enää.
Menessään kaiken, ne sielunkin vei,
jäi pala kurja nieltäväksi elämää.*

Kuva: Lasse Stenman

Trokareita & Kylttyyriä

Kurjaa eloa (Kirkasta Elämää -näytelmä)

(säv. Esa Rautiainen, san. Vexi Pöllänen)

*Ilon huomasin kirkaana lasistain,
sieltä onneni luokseni ui.*

*Mut lasi vain väärästi maailmain,
pinta siitäkkin harmaantui.*

*Oli kirkasta myös minun elossain,
veren voimalla sitäkin tuin,
harhaluuloja vain selonteossain,
sitä matkallain kuitenkin luin.*

*Mistä kaapuni sain, kuka antoi sen,
mistä raitoja siihenkin sain?*

*Mieli mustana nyt lierihattuisen,
raidat harmaita elossain.*

*Kuka kenkäni ottais ja juoksis pois,
kuka tahtoisi kaapuni mun?
Kellä sisua niin paljon olla voi,
ottaa hahmo tuon haavoitetun?*

*Joskus liikuin mä liukkaasti kengissäin,
jotka lahjaksi käyttööni sain.*

*Tänä päivänä rimpuilen vain hengissäin,
enää saappaita moiti en lain.*

*Talsin kengissä huonoissa vuodet nuo,
eikä polkua löytynyt, ei.*

*Veivät aina vain jyrkemmän rinteen luo,
vielä synkempään korpeen ne vei.*

*Mistä kaapuni sain, kuka antoi sen,
mistä raitoja siihenkin sain?*

*Mieli mustana nyt lierihattuisen,
raidat harmaita elossain.*

*Kuka kenkäni ottais ja juoksis pois,
kuka tahtoisi kaapuni mun?
Kellä sisua niin paljon olla voi,
ottaa hahmo tuon haavoitetun?*

*Olin vuosia turhaan taistellut,
liian vahvana vastuksen koin.
Vähän elämän makua maistellut,
otin kaiken sen minkä vain voin.
Kohta luovutan tään, matkani tuhruisen,
eikä luoksesi polkuni käy.
Kengät hylkään ja kaapuni nuhruisen,
menen missä ei kulkuni näy.*

*Mistä kaapuni sain, kuka antoi sen,
mistä raitoja siihenkin sain?...*

Kuva: Lasse Stenman

Trokareita & Kylttyriä

Risteyksessä

(säv. Jussi Rasinkangas, san. Kenes Tyäret)

*Risteys siellä täällä,
suuntaa mietin vielä,
kun polut kuiskii mulle hiljaa.
Uutta kaipaanko vain,
kauemmas haikaillessain,
tutut kaavat minut sokaisee.*

*Jos lähden täältä tänään pois,
unohdanko kokonaan,
mua kuin Väylän virta lehtee kuljettaa.
Jos lähden täältä tänään pois,
palaanko milloinkaan?
Tahtoisin jäädä, toisinaan lähtee,
löytää viel sen mikä löytämättä on.*

*Pois en täältä tahdo,
käänän vaikka kivet vannon,
et voisin tähän maahan juurtuu.
Valintaani vakuuttelen,
itselleni sekä muille,
mitä oiskaan taivas ilman tähtii.*

*Jos lähden täältä tänään pois,
unohdanko kokonaan,
mua kuin Väylän virta lehtee kuljettaa.
Jos lähden täältä tänään pois,
palaanko milloinkaan?
Tahtoisin jäädä, toisinaan lähtee,
löytää viel sen mikä löytämättä on.*

*Minkä vaaran päälle tahdot kiikkuu?
Katsella sieltä kotiin nukkuvaa,
kaikkeen mihin valo kohta koskettaa,
löytää sen mikä kokematta jää.*

*Jos lähden täältä tänään pois,
- unohdanko kokonaan?*

*Jos lähden täältä tänään pois,
unohdanko kokonaan,
mua kuin Väylän virta lehtee kuljettaa.
Jos lähden täältä tänään pois,
palaanko milloinkaan?
Tahtoisin jäädä, toisinaan lähtee,
löytää viel sen mikä löytämättä on.*

Trokareita & Kylttyriä

Perämeren taivas

(Säv. & san. Esa Rautiainen)

*Niin sininen on taivas,
Perämeren yllä.
Niin lämmin on mun mieli,
sisälläin sen kannan.*

*Kaipuu mua päivät puhuttelee,
yöllä unohdukseen vaivun.
Etsin sielustani aiheen sen,
onneen taikka murheeseeni taivun.*

*Niin sininen on taivas,
Perämeren yllä.
Aatteissani kannan,
sua lähemmäksi rantaa.*

*Syksyn tuulet laivaasi tuo,
aallon harjalta toiseen.
Se etenee, jos meri onnensa suo,
jokilaaksoon aallon liike rauhoittuu.*

*Niin sininen on taivas,
Perämeren yllä.
Niin lämmin on mun mieli,
sisälläin sen kannan.*

*Niin sininen on taivas,
Perämeren yllä.
Aatteissani kannan,
sua lähemmäksi rantaa.*

Mustaa ei valkeaa

(säv. Jussi Hakopuro, san. Esa Rautiainen)

*Yöhön valot loihtii varjojaan,
kuunvalo hyväilee kasvoja,
kirkas tähdenlentokaan,
mua saa ei toivomaan.
Eessä polku odotuksien,
kadut joita tunne en,
murhe nyt vain pysyy paikallaan,
minuun jäi se asumaan.*

*Sieluani syksyn värit maalaavat,
uutta luovat unelmaa.
Turhaan rakkautta mulle tarjoovat,
kun mustaa on ei valkeaa.*

*Yö on pitkä, vihdoin aamu saa,
surut jätän yöhön pimeään,
Uskallanko enää rakastaa,
ketään koskaan oikein rakastaa?
Eespäin kohtalo mua kuljettaa,
vihdoinkin voin kaiken unhoittaa,
kaukaa taivaanrannan nään,
se myös menneen käskee jättämään.*

*Sieluani syksyn värit maalaavat,
uutta luovat unelmaa.
Turhaan rakkautta mulle tarjoovat,
kun mustaa on ei valkeaa.*

Trokareita & Kylttyriä

Unelmiin

(säv. Esa Rautianen, san. Vexi Pöllänen)

*Lapsuudessain mä haaveilla sain,
muistot kaukaa kantaa.
Mietin vain yksin aatoksissain; mitä elämä antaa?
Tähtien taa saan matkustaa,
sinne tahdoin mä liittää.
Ylhäältäpäin yhä kauemmas näin,
kuvat mieleeni jää.*

*Unelmiin, mene lapsuutesi haavemaisemiin,
viivy siellä hetki vielä niin.
Uskon saa vieläkin ne antaa, niin saa.
Haaveisiin, niihin lapsuutesi suuriin unelmiin,
muistat kuinka silloin uskottiin.
Huomaat että aina ne kantaa.*

*Tiedän nyt sen kautta unelmien,
kuljenpa täällä tai tuolla,
Usko myös niin haaveisiin haipuviin,
ei ne koskaan saa kuolla.
Jos voimaton oon, olo niin turvaton
ja uskoni hauraana horjuu,
Unelma on silloin korvaamaton,
se on vahva kuin puu.*

*Unelmiin, mene lapsuutesi haavemaisemiin,
viivy siellä hetki vielä niin...*

Ikivanha rakkaus

(säv. Jani-Petteri Hägg, san. Vexi Pöllänen)

*Sä kutsut mua taas, sielu herää kaipaamaan,
mä oonko valmis sinut kohtaamaan?
Aina menneeseen palata voin uudelleen
ota minut mukaan haaveeseen.
Huules huulillain herättää mun maailmain,
kosketukses mua lämmittää.
Sinun kanssasi aloitan taas tanssini,
otteessas en pelkää enempää.*

*Niin sen muistan se jälleen houkuttaa,
mä vaikka uskoin silloin; taakseni se jää.
Taas täällä oon, se mua jälleen koukuttaa,
suhde tää saa minut elämään.*

*Halusin tai en ohjaat matkaa jalkojen,
sä viet mua mukaan joukkojen.
Sinut aukaiseen ja seuraas kierryn iloiten,
nurkkapöytään baarin nuhjuisen.*

*Niin sen muistan se jälleen houkuttaa,
mä vaikka silloin uskoin; taakseni se jää.
Taas täällä oon se mua jälleen koukuttaa,
suhde tää saa minut elämään*

*Niin sen muistan se jälleen houkuttaa,
mä vaikka silloin uskoin; taakseni se jää.
Mä kutsun sua taas, sieluni saat aukeemaan.
Saat mut suhun uskomaan, - kysyn vain, loppuuko tää milloinkaa?*

Trokareita & Kylttyriä

Valolaulu (Kun Turtola sähköt sai -näytelmä)

(säv. & san. Kari Kaulanen)

Väylän vesi hiljaa virtaa kohti etelää.
Kaksi kylää varrella sen elää elämää.
Svanstein länsirannalla, idässä on Turtola.
Joskus antavat toisilleen apua.

Uusi aika tietä tekee laaksoon Tornion.
Suuri ihme, sähkövirta, tulossa myös on.
Ruotsinmaalle tietengin, Armasjoen kuohuihin
voimalaitos on tehty Ekforsin.

Svansteinikin päästä tahtoo piiriin sähköjen.
Väki vain ei riitä siihen, Ekfors sanoo sen.
Katse kääntyy Turtolaan, asukkaisiin Suomenmaan
jospa jälleen he, suostuis auttamaan.

Karvarille kirkas valo tarpeellista ois.
Lakkapäälle Aukusti siis sähkön ottaa vois.
Helli-tytär hellukseen, Tornion saapuneen
tullimiehen kun, kuuluu ottaneen.

Hugo Aska tottunut jo mukavuus on
aiemmin kun sähkövalo, saapui Tornioon.
Tahtois sen myös Turtolaan, valaisemaan kotiaan
kun jo Helliä, ehti kosimaan.

Yrjö Matti kauppias on, siksi tärkeä
on sähkö myöskin hänelle, siin on järkeä.
Otto Eero kanttorina, seurakuntaa palvelee
sähkövalosta, hänkin haaveilee.

Lakkapäälle kokoontuvat miehet keskenään,
asiasta puhumaan ja ehkä päättämään.
Tarjotako naapurille apua ja samalla
saada itselle, lisää valoa.

Laulu alkaa: Jussi vanha jäärä on ja siksi haluaa,
sähkövirran ottamista, kovin vastustaa.
Senni-vaimo rinnallaan, köyhä kansa takanaan
uudistuksista, eroon haluaa.

Hugo Askan virkaveli kertoo terveiset
johtajalta Ekforsin, hyvin iloiset.
Turtolakin sähköt saa, kun naapurია avustaa.
Yhteistyöllä näin, pimeys katoaa.

Aika kuluu nopeaan ja syksy lähenee.
Koivut punaa lehtiään ja valo vähenee.
Joulukuussa pakkaneen kun Väylän veden jäädyttää
joukko miehien, pylvää pystyttää.

Ruotsin miehet asentavat johdot taloihin.
Tutustuneet he kun ovat sähkön saloihin.
Johdot seiniin taitetaan, lamput kattoon laitetaan
valon tuloon näin, valmistaudutaan.

Talvipäivän seisaus jo laakson tavoittaa.
Sähköä ei kuulu, sepä kovin harmittaa.
Lakkapäällä kynttelikkö ainut valon lähde lie
Hugo Helliin kun, papin eteen vie.

Sata vuotta sitten sähkö saatiin Turtolaan.
Tuota merkkipäivää nyt me täällä juhlimaan.
Juhlapäivän kunniaksi ateria katetaan.
Olkaa hyvä ja käykää ottamaan.

Trokareita & Kylttyriä

The Border

(säv. Jussi Rasinkangas, san. Lorenz Edberg/Esa Rautiainen/Lasse Stenman)

*When two lovers want to share a life,
reality cuts like a knife,
when someone says this can't be done – On the border*

*When two lovers want to hold their hands,
and walk tree bridges to the promised land,
someone says this can't be done – On the border*

*There's an evil around us,
there's an evil surround us,
that can't be stopped on the border*

*Bad feelings around us,
bad feelings surround us,
that can't be stopped, by a border*

*You can never keep true love apart,
you can never keep true love apart*

*When two lovers want to share a life,
reality cuts like a knife,
when someone says this can't be done – On the border*

Hayo (Hi you)

(säv. Jussi Rasinkangas, san. Esa Rautiainen)

*Tyttö pienen kaupungin
silmiisi mä unohduin
Hi you Hi you my love
hetki on sun, hetki on mun*

*Vein sunt pieneen hotelliin
hukutit munt suudelmiin
Hi you hi you my love
hetki on sun, hetki on mun*

*Suudelmasi oli pelkkää tulta
salamoi ja iski kipinää
imusi vei jalat alta multa
varpaan kynnet rullalle jää*

*Tyttö pienen kaupungin
ui takaisin mun liiveihin
Hi you hi you my love
hetki on sun hetki on mun*

*Suudelmasi oli pelkkää tulta
salamoi ja iski kipinää
imusi vei jalat alta multa
jos en takaisin sua saa
on kaikki yhdentekevää*

Hankkeen kustannukset ja rahoitus 2.4.2019 - 31.8.2021

Hankkeen kustannusarvio:	Hyväksytty	Toteutuma
Palkat	110 200,00	113 524,14
Palkkiot	2 000,00	2 000,00
Vuokrat	3 900,00	3 224,32
Ostopalvelut	38 400,00	36 813,95
Matkakulut	11 000,00	10 477,41
Muut kustannukset	13 800,00	13 678,87
YHTEENSÄ	179 300,00	179 718,69
Hankkeen tulot	0,00	418,69
MAKSUUN HAETTAVAT KUSTANNUKSET	179 300,00	179 300,00

Hankkeen rahoitussuunnitelma:	Hyväksytty	Toteutuma
EU-osuus	74 801,44	74 801,44
Valtio	67 677,25	67 677,25
Kuntaraha toimintaryhmältä	35 620,00	35 620,00
Julkinen rahoitus yhteensä	178 098,69	178 098,69
Yksityinen rahoitus	1 201,31	1 201,31
RAHOITUS YHTEENSÄ	179 300,00	179 300,00
Hankkeen tulot	0,00	418,69
KOKONAISRAHOITUS	179 300,00	179 718,69

Ohjausryhmän lausunto Trokareita ja kylttyriä -hankkeesta

Ohjausryhmä katsoo, että hanke on hieno osoitus alueen vahvasta kulttuuriperinnöstä, sen kehittamisestä ja säilymisestä. Hanke on ollut erityisen näyttävä ja mukava. Yhteistyökumppaneina olleille senioreille on saatu mieleistä tekemistä sekä alueen nuoret on saatu mukaan toimintaan. Hankkeessa pystyttiin sitomaan yhteen taitavasti pitkä ajanjakso menneisyydestä nykyaikaan. Vaikka hankeaika sattui pahimmillaan korona-aikaan, pystyttiin kuitenkin luovasti saamaan monipuolista kulttuuritoimintaa aikaiseksi. Julkinen näkyminen alueella on ollut todella suurta. Tekemätöntäkin työtä jäi ja paljon eri kulttuurin aiheita jäi käsittelemättä. Näihin toivotaan jatkossa palattavan uuden hankkeen merkeissä.